

สำนักนายกรัฐมนตรี
2407
วันที่ - 5 มิ.ย. 2549
15.2 รน

รับ 3/164
5 มิ.ย. 49
15.2 รน

ที่ นร ๐๑๐๓/๒๐๕๕

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๓ เมษายน ๒๕๔๙

เรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่ สอดส่องดูแล ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง หรือกฎระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนของบุคคลกรณีกล่าวโทษหน่วยงานของรัฐ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางธุรการและวิชาการ จึงขอรายงานผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ และเรื่องที่ประสงค์จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐถือปฏิบัติ ดังนี้

/๑. ผลการ

๑. ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวม ๗ ด้าน คือ

๑.๑ ด้านการสอดส่องให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จากการตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นพบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแต่ยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบางส่วน ซึ่งได้มีการให้คำแนะนำในเบื้องต้นถึงข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และจากการรายงานปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของหน่วยงานพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การขาดแคลนบุคลากร สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงสิทธิและการใช้สิทธิอย่างถูกต้อง เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณามาตรการสนับสนุนและปรับปรุงแก้ไขแล้ว และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พบว่ายังมีประชาชนที่ไม่รู้ว่ามีกฎหมาย ในขณะที่ประชาชนที่รู้ว่ามีกฎหมายเห็นว่ากฎหมายมีประโยชน์มากและคิดจะไปใช้สิทธิตามกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง

๑.๒ ด้านการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งในส่วนของการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และในส่วนของการร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ขณะนี้ได้ส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว

๑.๓ ด้านการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีการดำเนินการเพื่อเผยแพร่ความรู้สู่ภาครัฐและภาคประชาชน ในหลายรูปแบบ ทั้งการจัดประชุมสัมมนาในส่วนกลางและในจังหวัดต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและตัวแทนองค์กรภาคสังคมและสื่อมวลชน การสนับสนุนวิทยากรให้กับหน่วยงานต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ แม้ว่าจะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณก็ตาม

๑.๔ ด้านการพิจารณาดำเนินการร้องเรียนของประชาชน และด้านการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ มีเรื่องร้องเรียนและเรื่องอุทธรณ์ รวมประมาณ ๔๕๐ เรื่อง เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ประมาณร้อยละ ๑๐ โดยเป็นการร้องเรียน/อุทธรณ์ หน่วยงานส่วน

ท้องถิ่นร้อยละ ๒๕ หน่วยงานส่วนภูมิภาค ร้อยละ ๓๖ และหน่วยงานส่วนกลาง ร้อยละ ๓๕ โดยมีเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ ๓๑

๑.๕ ด้านการตอบข้อหาหรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งการตอบข้อหาหรือแก้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ จะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐมากยิ่งขึ้น ช่วยวางแนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

๑.๖ ด้านการพัฒนากระบวนการสารสนเทศ ได้มีการดำเนินการเพื่อให้การบริการประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น สะดวกขึ้น เช่น การเปิดให้มีการหาหรือทางอินเทอร์เน็ต กับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ การติดตามประเมินผล การนำประกาศสอบราคา ประกาศประกวดราคาและผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ขึ้นแสดงบนเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ

๒. เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๙

๒.๑ การดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐและการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมและการใช้สิทธิภาคประชาชน

๒.๑.๑ การเร่งส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญ ประโยชน์และแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

๒.๑.๒ การเพิ่มมาตรการในการออกตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ

๒.๑.๓ การติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ เกี่ยวกับการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทาง Web site ของหน่วยงาน

๒.๑.๔ การตรวจสอบระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และกระบวนการนำไปใช้ของหน่วยงานต่าง ๆ

๒.๑.๕ การขยายผลจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานต่าง ๆ

/๒.๑.๖ การสอดคล้อง

๒.๑.๖ การสอดคล้องผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ มีการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

๒.๑.๗ การใช้กลไกตามกฎหมายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการสร้างกระบวนการบริหารที่โปร่งใสและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑.๘ การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศ

๒.๑.๙ การจัดให้มีกระบวนการหรือหน่วยรับเรื่องร้องเรียน และเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในส่วนภูมิภาค

๒.๑.๑๐ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนและเรื่องการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้สามารถตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นตลอดเวลา

๒.๒ การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างกฎหมายฉบับใหม่

๒.๒.๑ การดำเนินการเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และสนองตอบต่อการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ การดำเนินการผลักดันร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล พ.ศ. ให้มีผลใช้บังคับและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒.๓.๑ การพัฒนาศักยภาพของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลการดำเนินงานที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนองค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐ

๒.๓.๒ การให้คำแนะนำและตอบข้อหารือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนมากขึ้น

๓. การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้มิตินในเรื่องการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

/ เพื่อเป็นการ

เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นสมควรเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ที่จะต้อง ปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ เห็นควรให้นำเรื่องการจัดระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารและการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพ ของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐

โดยที่ในปัจจุบัน การปฏิรูประบบราชการได้มีการกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพ ของหน่วยงานของรัฐโดยมีการประเมินผลและให้คะแนนตามตัวชี้วัดที่กำหนด ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวด ราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทาง Web Site ของ หน่วยงาน ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรีที่จะมีส่วนอย่างสำคัญในการสนับสนุนเรื่องกระบวนการบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ มีผลเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้การ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึง เห็นสมควรกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ นำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและ สอบราคา และผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทาง Web Site ของหน่วยงาน รวมทั้ง การนำเรื่องความโปร่งใส เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นไป โดยการ หารือร่วมกันระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการในการกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดต่อไปด้วย

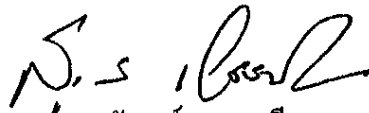
๓.๒ เห็นควรกำหนดเป็นหลักการห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ พ้องคดีปกครองเพื่อเพิก ดอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์

เพื่อมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารของราชการ ซึ่งมีบทบัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวไว้ในมาตรา ๕๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีเคยมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๒ ให้

หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๗ วัน และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งที่ ๖๘๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นแล้วว่า หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐมิใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย หรืออาจเดือดร้อนเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครอง จึงเห็นสมควรกำหนดห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามข้อ ๑ - ๒ และให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามข้อ ๓ ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรนนท์ เวชชชีวะ)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๕๒-๓ ต่อ ๓๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๔๓

รายงานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๘

ส่วนที่ ๑

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๔๘

รายงานการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘^๑ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนมีหน้าที่ในการเสนอแนะเกี่ยวกับการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนของบุคคล กรณีกล่าวหาว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาพิจารณา คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และเป้าหมายการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนี้

^๑ มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ที่ได้รับคำขอ
- (๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓
- (๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
- (๗) ดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะกรรมการด้านต่างๆ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	จำนวน	๒,๓๕๗,๐๐๐ บาท
- คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	๑๑	ครั้ง
- คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	๒๑๘	ครั้ง
- อนุกรรมการฯ	๑๖๗	ครั้ง
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่	จำนวน	๕๒๓,๓๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม	จำนวน	๔๗๕,๐๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย	จำนวน	๓,๖๑๐,๐๐๐ บาท
รวม	จำนวน	๗,๐๐๕,๓๐๐ บาท

ซึ่งจากงบประมาณจำนวนดังกล่าวได้มีผลการดำเนินการที่สำคัญคือ

๑. ด้านการสอดส่องให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๑ การตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๕^๒ บัญญัติว่า ภายใต้งบประมาณมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๘ บรรคหนึ่ง (๑) – (๘) ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่

^๒ มาตรา ๕ ภายใต้งบประมาณมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ดังนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิ

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา ๑๖ บรรคสอง

คณะกรรมการกำหนด ซึ่งกฎหมายบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว และตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งออกโดยคณะผู้จัดทำตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นสถานที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู โดยศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะต้องจัดเป็นสถานที่เฉพาะ คำนึงถึงความสะดวกของประชาชนเป็นหลัก และจะต้องมีดัชนีหรือบัญชีรายการข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตรวจดูด้วย

ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เพื่อเป็นการสอดคล้องดูแล และประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ในส่วนของการจัดตั้ง การจัดข้อมูล และการให้บริการแก่ประชาชนในการเข้าตรวจดูที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนเพื่อให้การแนะนำการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กฎหมายบัญญัติ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงให้ความเห็นชอบให้ดำเนินโครงการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหัวหน้าคณะ แต่หากมีเหตุที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำหน้าที่หัวหน้าคณะตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานตามโครงการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารได้กำหนดประเด็นการตรวจไว้ ๔ ประเด็น คือ สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร บัญชีรายการข้อมูลข่าวสารหรือดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู (มาตรา ๘) และความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบข้อมูลข่าวสาร โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจแนะนำไว้ ๓ ระดับ คือ

(๑) ระดับดี หมายถึง ได้ดำเนินการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๓) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๔) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่ารับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

กบด่างดำจะมีสิทธิตามมาตรา นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

(๒) ระดับพอใช้ หมายถึง ได้มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว แต่ยังคงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบางส่วน

(๓) ระดับแก้ไข หมายถึง ยังไม่มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างมาก

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ออกตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในปี ๒๕๕๘ รวม รวมทั้งสิ้น ๑๐๕ ศูนย์ ดังนี้

(๑) หน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางเป็นหน่วยงานระดับกรม จำนวน ๒๐ ศูนย์

(๒) หน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาคใน ๘ จังหวัด ในพื้นที่จังหวัด พะเยา สุโขทัย แม่ฮ่องสอน สงขลา หนองคาย อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี ชลบุรี ในระดับจังหวัดและอำเภอ จำนวน ๓๘ ศูนย์

(๓) หน่วยงานในราชการบริหารส่วนท้องถิ่นใน ๘ จังหวัด ในพื้นที่จังหวัด พะเยา สุโขทัย แม่ฮ่องสอน สงขลา หนองคาย อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี กาญจนบุรี ชลบุรี โดยในแต่ละจังหวัด จะตรวจแนะนำทั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔๗ ศูนย์

ในการตรวจประเมินผล หากพบในเบื้องต้นว่าหน่วยงานมีปัญหาหรืออุปสรรคของการดำเนินงานเกิดขึ้น จะให้คำแนะนำในเบื้องต้นถึงข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้แก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ได้ปฏิบัติที่ถูกต้อง และขอทราบผลการปรับปรุงแก้ไขตามที่ให้คำแนะนำไว้ และสรุปผลการพิจารณาให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ

ตารางแสดงผลการประเมินการตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารปี ๒๕๕๘

หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น	ภาพรวม
สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	ดี	๕๕.๐๐	๓๖.๘๔	๓๔.๐๔	๔๑.๕๖
	พอใช้	๑๕.๐๐	๓๖.๘๔	๓๖.๑๓	๒๙.๓๔
	แก้ไข	๓๐.๐๐	๒๖.๓๒	๒๙.๗๕	๒๙.๑๐
ดัชนีข้อมูลข่าวสารในการตรวจค้น	ดี	๒๐.๐๐	๕.๒๖	๘.๕๑	๑๑.๒๖
	พอใช้	๑๕.๐๐	๑๓.๑๖	๑๔.๘๕	๑๔.๓๕
	แก้ไข	๖๕.๐๐	๘๑.๕๘	๗๖.๖๐	๗๔.๓๙
ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘	ดี	๒๐.๐๐	๗.๘๕	๒๑.๒๘	๑๖.๓๙
	พอใช้	๓๐.๐๐	๕๗.๘๕	๔๔.๖๘	๔๔.๑๙
	แก้ไข	๕๐.๐๐	๓๔.๒๑	๓๔.๐๔	๓๙.๔๒
ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	ดี	๕๕.๐๐	๖๕.๗๕	๖๓.๘๓	๖๑.๕๔
	พอใช้	๒๐.๐๐	๓๑.๕๘	๓๔.๐๔	๒๘.๕๔
	แก้ไข	๒๕.๐๐	๒.๖๓	๒.๑๓	๙.๙๒

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น	ภาพรวม
ภาพรวม ๑ ทั้ง ๔ ประเด็น	ดี	๓๗.๕๐	๒๘.๕๔	๓๕.๖๔	๓๔.๐๓
	พอใช้	๒๐.๐๐	๓๔.๘๗	๓๒.๔๕	๒๙.๑๑
	แก้ไข	๔๒.๕๐	๓๖.๕๙	๓๑.๙๑	๓๖.๘๗
ภาพรวม ๒	ดี	๓๑.๖๗	๑๖.๖๗	๒๑.๒๘	๒๓.๒๑
ยกเว้นประเด็นความ พร้อมของเจ้าหน้าที่	พอใช้	๒๐.๐๐	๓๕.๕๖	๓๑.๙๑	๒๙.๒๙
	แก้ไข	๔๘.๓๓	๔๗.๓๗	๔๖.๘๑	๔๗.๕๐

ผลการตรวจแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ๑๐๕ หน่วยงาน สรุปได้ดังนี้

(๑) ส่วนกลาง

-สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงร้อยละ ๕๕.๐๐ อยู่ในเกณฑ์แก้ไข ร้อยละ ๓๐.๐๐ และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๑๕.๐๐

-ดัชนีข้อมูลข่าวสารในการตรวจค้นส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขถึงร้อยละ ๖๕.๐๐ อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๒๐.๐๐ และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๑๕.๐๐

-ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขร้อยละ ๕๐.๐๐ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๐.๐๐ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๒๐.๐๐ ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ไม่ครบถ้วนเป็นข้อมูลตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารกำหนด ในข้อ ๙(๘) ได้แก่การประกาศประกวดราคา สอบราคา หน่วยงานมิได้นำมาแสดงไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

-ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงร้อยละ ๕๕.๐๐ อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขร้อยละ ๒๕.๐๐ และอยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๒๐.๐๐

(๒) ส่วนภูมิภาค

-สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ ร้อยละ ๓๖.๘๔ อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๒๖.๓๖

-ดัชนีข้อมูลข่าวสารในการตรวจค้น ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขถึงร้อยละ ๘๑.๕๗ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๑๓.๑๖ และอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๕.๒๖

-ความครบถ้วนของข้อมูลตามมาตรา ๙ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๕๗.๘๙ อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขร้อยละ ๓๔.๒๑ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๗.๘๙

-ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงร้อยละ ๖๕.๗๙ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๑.๕๘ และอยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๒.๖๓

(๓) ส่วนท้องถิ่น

-สถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๖.๑๗ อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ ๓๔.๐๔ และอยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๒๙.๑๘

-ดัชนีข้อมูลข่าวสารในการตรวจค้นส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขถึงร้อยละ ๗๖.๖๐ อยู่ในอยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๑๔.๘๕ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๘.๕๑

-ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงร้อยละ ๔๔.๖๘ อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขร้อยละ ๓๔.๐๔ และอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๒๑.๒๘

-ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๖๓.๘๓ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ ๓๔.๐๔ และอยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไข ร้อยละ ๒.๑๓

ในภาพรวมประเด็นการประเมินทั้ง ๔ ประเด็นของทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ (ตามตารางแสดงผลการประเมิน ในประเด็นการประเมินภาพรวม ๑) คือได้มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด แต่ยังคงมีการปรับปรุงแก้ไขบางส่วน โดยเฉพาะการจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารในการตรวจค้น ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขถึงร้อยละ ๗๔.๓๕ โดยสามารถสรุปผลการตรวจแนะนำในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

(๑) การจัดสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีการจัดสถานที่แสดงข้อมูลสำหรับให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง จะมีเพียงบางหน่วยงานที่เช่าพื้นที่เป็นสำนักงานจะมีปัญหาในเรื่องสถานที่ที่มีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด

(๒) การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อความสะดวกในการตรวจค้นของประชาชน ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขถึงร้อยละ ๗๔.๓๕ หน่วยงานส่วนใหญ่ยังมิได้จัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มความสะดวกในการตรวจค้นได้ด้วยตนเองของประชาชนแต่เป็นเพียงการทำดัชนีข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่เป็นภารกิจหลักของหน่วยงานนั้นๆ เท่านั้น

(๓) ความครบถ้วนของข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยหน่วยงานมีการจัดแสดงข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ และยังมีหลายหน่วยงานที่มีได้จัดเอกสารตามมาตรา ๘ แต่เป็นการจัดเอกสารสำหรับการปฏิบัติงาน ส่วนเอกสารที่หน่วยงานยังมิได้นำมาแสดงส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการประกาศประกวดราคา

(๔) ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการให้บริการข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งหน่วยงานได้มีการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบเรียบร้อย มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังมิได้มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบโดยตรง

หากประเมินภาพรวมโดยไม่นำประเด็นความพร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นข้อมูลการประเมินของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแนะนำฯ ที่อาจทำให้เกิดความเบี่ยงเบนของผลการประเมิน มาประเมินด้วยพบว่า ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินที่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขมีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจาก เมื่อไม่ได้นำประเด็นความพร้อมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาประเมินด้วย จะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในเกณฑ์ต้องแก้ไขเพิ่มมากขึ้น (ตามตารางแสดงผลการประเมิน ในประเด็นการประเมินภาพรวม ๒)

ผลการแก้ไขจากที่ได้รื้อรายงานพบว่า หน่วยงานได้แก้ไขเป็นส่วนใหญ่แล้วและพบว่าหน่วยงานของรัฐยังมีอุปสรรคต่อการดำเนินงานบางประการ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาต่างๆ ของหน่วยงาน ได้ดังนี้

(๑) การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ทำให้มีการปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นประชาชน จึงยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐได้มากนัก อีกทั้งหน่วยงานของรัฐยังไม่ตระหนักถึง ความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง

(๒) ผู้บริหารของหน่วยงานยังมิได้มีการมอบหมายงานให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบ เฉพาะงานตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร โดยตรงเพียงด้านเดียว เพราะเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีงานประจำที่ต้อง รับผิดชอบเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารยังไม่ได้รับความสำคัญ เท่าที่ควร

(๓) การจัดสถานที่แสดงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐยังมีข้อจำกัดในเรื่องของ สถานที่ในการจัดแสดงข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากบางหน่วยงานเป็นการเช่าสถานที่เพื่อใช้เป็นสำนักงาน จึงมีพื้นที่ ที่ค่อนข้างจำกัด

๑.๒ การติดตามประเมินผลจากรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

๑.๒.๑ สรุปผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่สำคัญจากแบบรายงาน
ด้านการสอดคล้องและติดตามประเมินผลนี้ ได้มีการกำหนดให้ทุกหน่วยงาน ต้องรายงานผลการดำเนินงานตามกฎหมายให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบปีละ ๑ ครั้ง ภายใน เดือนตุลาคม (ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖) โดยภายหลังจาก สิ้นสุดงบประมาณ ๒๕๔๗ แล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ได้รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้นจำนวน ๖,๗๑๘ แห่ง สรุปได้ ดังนี้

การปฏิบัติ	ดำเนินการแล้ว (%)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (%)	ยังไม่ได้ ดำเนินการ (%)
๑. การปฏิบัติตามมาตรา ๗			
๑.๑ การส่งข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	๔๕	๕๕	-
๑.๒ การส่งข้อมูลตามมาตรา ๗ (๔) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	๓๒	๖๘	-
๑.๓ การจัดข้อมูลตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ไว้เผยแพร่ ณ หน่วยงาน	๗๓	๒๐	๗
๒. การปฏิบัติตามมาตรา ๘			
๒.๑ การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้า ตรวจสอบศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๘๖	๖	๘

การปฏิบัติ	ดำเนินการแล้ว (%)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (%)	ยังไม่ได้ ดำเนินการ (%)
๒.๓ การจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา ๕ ไว้ให้ ประชาชนสามารถตรวจดูได้สะดวก	๘๐	๑๕	๕
๓. การปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ (๓) การจัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตาม มาตรา ๒๓ (๓)	๒๓	๕๐	๒๗
๔. การปฏิบัติตามมาตรา ๒๖	๒๐	๖๑	๑๙ (หน่วยงาน ไม่มีข้อมูล)

๑.๒.๒ การวิเคราะห์ผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐที่ผ่านมาจากการประมวลผลแบบรายงาน และการเก็บข้อมูลสภาพข้อเท็จจริงในการตรวจเยี่ยมหน่วยงานถึงการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่ค้นพบในภาพรวม หน่วยงานของรัฐที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง จะมีความก้าวหน้าเป็นอันดับแรกโดยมีผลการดำเนินงานมากกว่าร้อยละ ๘๐ ในทุกกิจกรรม รองลงไปคือราชการส่วนภูมิภาค และท้ายสุดคือราชการส่วนท้องถิ่น ดังเช่นเรื่องของการจัดสถานที่ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วเพียงร้อยละ ๔๐ - ๖๐ เท่านั้น ในขณะที่ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินการแล้วคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๘๐ - ๙๐ นอกจากนั้น การจัดทำครรชนีสำหรับการตรวจดูข้อมูลข่าวสารตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด ส่วนกลางดำเนินการแล้วร้อยละ ๗๐ ส่วนภูมิภาคร้อยละ ๕๐ และส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วเพียงร้อยละ ๓๐ - ๔๐ เป็นต้น สำหรับผลการปฏิบัติที่มีความก้าวหน้าจะเป็นภารกิจที่ไม่มีความยุ่งยากในการปฏิบัติ เช่น การดำเนินการตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ ส่วนการดำเนินการตามมาตรา ๒๓ การจัดทำครรชนีข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ได้ยังมีความล่าช้าอยู่ เนื่องจากจะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจในตัวกฎหมายเป็นอย่างมาก

๑.๒.๓ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานรัฐ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมวลผลจากแบบรายงานงวดเดือนตุลาคม ๒๕๔๖ และตุลาคม ๒๕๔๗ ประกอบกับการตรวจเยี่ยมทำให้พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของภาครัฐและประชาชนยังคงเป็นไปในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการรายงานเข้ามาในช่วง ๘ ปีที่ผ่านมา ซึ่งสามารถสรุปประเด็นที่สำคัญ ๆ ได้แก่

(๑) การขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

(๒) การขาดแคลนบุคลากร สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณในการดำเนินการ

(๓) การขาดการสนับสนุนและให้ความสำคัญจากผู้บริหารของหน่วยงาน
(๔) การขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่โยกย้ายตำแหน่ง

(๕) ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงสิทธิและการใช้สิทธิอย่างถูกต้อง

จากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้มีข้อเสนอแนะจากหน่วยงานของรัฐที่ต้องการการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องที่สำคัญ เป็นอันดับต้นได้แก่

(๑) การเพิ่มการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มากขึ้นและครอบคลุมแพร่หลายโดยเฉพาะในภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นต่างๆ

(๒) การมีคู่มือการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตลอดจนประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ที่อธิบายให้เข้าใจง่ายและมีตัวอย่างประกอบ

(๓) การมีหน่วยงานตัวอย่างที่มีการจัดระบบการทำงานที่สามารถใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการได้อย่างประสบความสำเร็จ และการมีเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางลงตรวจเยี่ยมให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานอย่างใกล้ชิดและช่วยวางระบบการทำงาน

(๔) การมีเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับ มติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานและรับทราบข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย

๑.๓ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายที่รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เป็นกฎหมายที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลในครอบครองแก่ประชาชน และกฎหมายฉบับนี้ได้มีผลบังคับใช้มาเป็นเวลา ๘ ปีเศษแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงความรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้ขอความร่วมมือสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจความรับรู้ของประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการมีกฎหมายกำหนดให้หน่วยราชการ เปิดเผยข้อมูล/ข่าวสารให้ประชาชนตามที่ร้องขอ การให้บริการข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยราชการ ตลอดจนประโยชน์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ที่มีให้แก่ประชาชน โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ทั่วประเทศ ในระดับภาค ระหว่างวันที่ ๑ - ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ ดังนี้

๑.๓.๑ สื่อที่ทำให้ประชาชนทราบข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ

จากการสอบถามประชาชนเกี่ยวกับสื่อที่ทำให้ประชาชนทราบข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ ประชาชนส่วนใหญ่ในทุกภาค ร้อยละ ๕๖.๖ ระบุว่า ทราบจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ รองลงมา ร้อยละ ๓๕.๑ ทราบจากสื่อบุคคล เช่น ครู อาจารย์ สมาชิกในครัวเรือน เพื่อน ข้าราชการ ร้อยละ ๕.๔ ทราบจากการสื่อสารโดยตรง เช่น การไปติดต่อขอเอกสารราชการ ด้วยตนเอง ร้อยละ ๕.๒ ทราบจากสื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นพับ จุลสาร และการอบรม/สัมมนา ร้อยละ ๕.๕ ทราบจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ของหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละภาคระบุสื่อที่ทราบข้อมูล/ข่าวสารของราชการจากสื่อมวลชน ในสัดส่วนที่สูงประมาณร้อยละ ๕๖ - ๕๘ รองลงมาคือการทราบจากสื่อบุคคล โดยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีสัดส่วนใกล้เคียงกันประมาณร้อยละ ๓๘ - ๔๐ ขณะที่ภาคกลาง และกรุงเทพมหานครมีเพียงร้อยละ ๓๑.๕ และ ๑๕.๓ สำหรับการทราบข่าวสารจากการสื่อสารโดยตรงนั้น พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนการทราบสูงสุด คือ ร้อยละ ๑๔.๓ ส่วนการทราบข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจนั้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือมีสัดส่วนการทราบเท่ากัน คือ ประมาณร้อยละ ๑๐ นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของประชาชนที่ระบุว่า ทราบข่าวสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าทุกภาค คือ ร้อยละ ๑๒.๒ ขณะที่ภาคอื่นๆ มีประมาณร้อยละ ๓ - ๕

๑.๓.๒ การเคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ

จากผลสำรวจ พบว่า ประชาชนในทุกภาคส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๐ ระบุว่าไม่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ ร้อยละ ๓๐ ระบุว่าเคยขอใช้ หากพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละภาค ระบุว่าไม่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารในสัดส่วนค่อนข้างสูง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ ๖๖ - ๗๒

๑.๓.๓ ความคิดเห็นของประชาชนที่เคยขอใช้ข้อมูลข่าวสารต่อการให้บริการข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ

(๑) ความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ประชาชนโดยรวมในทุกภาคร้อยละ ๘๔.๓ ให้ความเห็นว่าได้รับความสะดวก ส่วนที่เห็นว่ายังไม่ได้ได้รับความสะดวกมีร้อยละ ๑๕.๗ โดยประชาชนส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระบุว่า ได้รับความสะดวกในสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ ๘๑.๒ รองลงมาคือภาคเหนือ ร้อยละ ๘๑.๓ ภาคใต้ ร้อยละ ๘๒.๖ ส่วนกรุงเทพมหานคร และภาคกลางมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ ๗๕ - ๗๘

(๒) ความครบถ้วนของข้อมูล/ข่าวสารที่ต้องการ ประชาชนในทุกภาคส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๓.๖ ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารครบถ้วน ร้อยละ ๑๖.๔ ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารไม่ครบถ้วน โดยกรุงเทพมหานคร ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารไม่ครบถ้วนในสัดส่วนสูงกว่าทุกภาค คือ ร้อยละ ๒๖.๔ รองลงมาเป็นภาคกลาง ร้อยละ ๑๙.๘ ภาคใต้ ร้อยละ ๑๔.๕ ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ ๑๒ - ๑๓

สำหรับผู้ที่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ ที่ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารไม่ครบถ้วนนั้น ได้ให้เหตุผลที่สำคัญ ดังนี้ เจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นในการให้บริการ รองลงมา คือ ข้อมูลยังไม่ปรับให้ทันสมัย เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ข้อมูลบางส่วนสูญหาย และข้อมูลบางเรื่องไม่สามารถเปิดเผยได้

๑.๓.๔ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในเรื่องต่าง ๆ

(๑) การทราบว่ามีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานราชการเปิดเผยข้อมูล/ข่าวสาร ให้ประชาชนตามที่ร้องขอได้

จากผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนโดยรวมในทุกภาค ร้อยละ ๖๐.๘ ไม่ทราบว่ามีความหมายกำหนดให้หน่วยงานราชการเปิดเผยข้อมูล/ข่าวสารตามที่ร้องขอได้ มีเพียงร้อยละ ๓๙.๑ ที่ระบุว่าทราบ เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละภาค ประมาณร้อยละ ๖๐ - ๖๒ ไม่ทราบเรื่องดังกล่าว ส่วนกรุงเทพมหานคร มีประมาณครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ ๕๖.๓ ที่ระบุว่าไม่ทราบ

(๒) การคิดจะไปใช้สิทธิในการขอข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ

เมื่อสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการคิดจะไปใช้สิทธิในการขอข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ พบว่าประชาชนโดยรวมในทุกภาค ร้อยละ ๕๘.๖ ระบุว่า คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการ ส่วนอีกร้อยละ ๔๑.๓ ยังไม่คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอข้อมูลข่าวสาร โดยภาคเหนือมีสัดส่วนของประชาชนที่คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการในสัดส่วนสูงกว่าทุกภาค คือ ร้อยละ ๖๑.๘ รองลงมาเป็นภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณร้อยละ ๕๕ ส่วนกรุงเทพมหานครและภาคใต้ มีร้อยละ ๕๖.๖ และ ๕๔.๘ ตามลำดับ

(๓) ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนโดยรวมในทุกภาคได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยระบุว่า มีประโยชน์ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ ๗๖.๘ มีประโยชน์น้อย ร้อยละ ๑๖.๖ และไม่มีความคิดเห็น ร้อยละ ๑๕.๕ โดยในภาคเหนือมีผู้ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการที่ประชาชนได้รับ ในระดับปานกลางถึงมาก ในสัดส่วนสูงสุดร้อยละ ๘๐.๖ รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ ๗๗.๗ ภาคกลางร้อยละ ๗๖.๐ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ ๗๕.๐ และภาคใต้ ร้อยละ ๗๒.๓

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนพบว่า ยังมีปัญหาของการไม่รู้ว่ามีกฎหมายถึงร้อยละ ๖๐.๕ ในขณะที่ผู้ที่มีกฎหมายเห็นว่า กฎหมายมีประโยชน์มากถึงร้อยละ ๗๖.๕ และร้อยละ ๕๔.๗ คิดว่าจะไปใช้สิทธิตามกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตื่นตัวของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่การที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับทราบถึงการมีอยู่และสิทธิตามกฎหมายได้เพราะการเผยแพร่ยังไม่ถึงเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับการสนับสนุนงบประมาณด้านการเผยแพร่ไม่มากนัก โดยในระยะ ๒ ปีที่ผ่านมา ได้รับเพียง ๑,๕๖๑,๓๐๐ บาท จึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุนงบประมาณแก่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้มากขึ้น เนื่องจากหน่วยงานนี้ เป็นหน่วยงานใหม่ซึ่งได้รับงบประมาณไม่มากนักนับแต่ก่อตั้งสำนักงานฯ ทำให้การเผยแพร่ความรู้ ทำได้ไม่กว้างขวางและไม่ต่อเนื่อง การเผยแพร่โดยอาศัยกลไก วิธีการอื่นๆ เช่น การสร้างเครือข่าย การขอความร่วมมือจากองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ ก็ทำได้จำกัดเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

๑.๔ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติในเรื่องการสนับสนุนการบังคับใช้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑.๔.๑ การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามคำขอข้อมูลข่าวสารและแจ้งผลการพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ

เพื่อเป็นการผลักดันและส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ได้มีการวางหลักเกณฑ์และแนวทางในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และสอดคล้องสนับสนุนเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการให้ทุกหน่วยงานของรัฐให้บริการข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว โดยต้องถือปฏิบัติเมื่อประชาชนขอข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

(๑) กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และข้อมูลข่าวสารนั้นหน่วยงานของรัฐมีข้อมูลข่าวสารพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หรือภายในวันที่รับคำขอ

(๒) ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมีเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอข้อมูลทราบด้วย

๑.๔.๒ การกำหนดให้นำรายงานนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีประกาศลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ กำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดเอาไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ และได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้ เป็นไปด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงสมควรกำหนดให้หน่วยงานที่มีเว็บไซต์นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ประกาศการประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนดังกล่าว เผยแพร่ ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานอีกทางหนึ่งด้วย

และเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้ขอ ความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้รายงานผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ เกี่ยวกับการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่อรายงาน คณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งจากรายงานผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีของหน่วยงานต่างๆ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

(๑) หน่วยงานที่รายงานว่าได้นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกาศ ประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ หน่วยงาน จำนวน ๑๘๒ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๕

(๒) หน่วยงานที่มีการนำประกาศประกวดราคาและสอบราคาเผยแพร่ ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานจริง จำนวน ๑๕๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๖ จากหน่วยงานที่รายงานว่า ได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

(๓) หน่วยงานที่นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสรุปผลการพิจารณาการ จัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานจริง จำนวน ๒๕ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๕ จากหน่วยงานที่รายงานว่าได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

(๔) จากผลการรายงานจะเห็นว่า มีหน่วยงานที่นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานจริง เพียงร้อยละ ๑๓.๘๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและ มติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นควรดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติตาม มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของรัฐ ตามนโยบาย การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้

-การเน้นย้ำ ถ้าหากเข้าใจกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดผ่านทางการสัมมนาเจ้าหน้าที่รัฐที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจัดขึ้น หรือการสัมมนาที่หน่วยงานจัดเอง โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและวิทยากรเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นวิทยากร โดยกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญที่ผู้บริหารของหน่วยงานต้องปฏิบัติตาม โดยเฉพาะการเผยแพร่ประกาศการประกวดราคาและสอบราคา และสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน (แบบ สขร. ๑) ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

-นอกจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะเป็นกลไกในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลภายใน (Internal Monitoring และ Internal Evaluation) แล้ว ควรจะมีผู้ตรวจสอบและประเมินผลภายนอกด้วย (External Monitoring และ External Evaluation) โดยเห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนำสรุปการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเผยแพร่ให้สื่อมวลชนได้ทราบ หรือเผยแพร่ทางจดหมายข่าวหรือเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

-เพื่อเป็นการลดภาระการทำงานและลดความซ้ำซ้อนในการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงควรเห็นชอบให้นำการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว รวมเข้ากับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปีละ ๑ ครั้ง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖

-การกระตุ้นให้หน่วยงานรัฐปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยการขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการให้นำการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเฉพาะการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดราคาและสอบราคา และสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ของหน่วยงานราชการ

๑.๔.๓ ให้หน่วยงานของรัฐถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างเคร่งครัด ดังนี้

(๑) การฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๒. ด้านการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๑ การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลโดยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ โดยได้ระบุร่างกฎหมายที่รัฐบาลเห็นว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน ๑๔ ฉบับ ซึ่งร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นหนึ่งในร่างกฎหมายดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้พิจารณาร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามที่คณะอนุกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องเสนอ โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการพิจารณาร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวรวมหลายครั้ง และในที่สุดคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ ได้มีมติเห็นชอบกับร่างกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๑.๑ ประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีมติให้ปรับปรุงแก้ไข

(๑) กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามในมาตรา ๔)

(๒) กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๓) กำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือได้ในความถูกต้อง และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ มีผลเป็นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ได้ (เพิ่มเติมมาตรา ๑๐/๑)

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาคำร้องเรียนแทนได้ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๑๓)

(๕) กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ละหน่วยงานออกกระเียบว่าด้วยการรักษาความลับของตนเอง (เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๖)

(๖) แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

(๗) แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘)

(๘) แก้ไขวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐)

(๙) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งแทนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

(๑๐) แก้ไขเรื่องการแต่งตั้งวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

(๑๑) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (เพิ่มเติมมาตรา ๓๗/๑)

๒.๑.๒ ประเด็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

ผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังกล่าว มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีจึงประกอบด้วยร่างกฎหมาย ดังนี้

- (๑) ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- (๒) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วน ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.

(๔) ร่างกฎหมายแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒.๑.๓ การพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิมล เกรียงาม) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเรื่องนี้คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ (ฝ่ายกฎหมาย) ได้พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

(๑) เห็นควรให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เร่งรัดนำประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในเรื่องการบังคับใช้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเร็ว

(๒) เห็นควรอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. รวม ๓ ฉบับ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รอผลการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับการบังคับใช้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ในข้อ ๑ และให้ร่างประเด็น

อภิปรายพร้อมความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป โดยในการส่งสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ให้แจ้งด้วยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินมาตรา ๑๗๑^๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๓) เห็นควรอนุมัติหลักการร่างกฎหมายแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วให้ดำเนินการต่อไปได้เมื่อร่างพระราชบัญญัติในข้อ ๒ ประกาศใช้บังคับแล้ว

๒.๑.๔ การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๗ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๗ (ฝ่ายกฎหมาย) ดังนี้

(๑) ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นำประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในเรื่องการบังคับใช้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเร็ว

(๒) อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. รวม ๓ ฉบับ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยรอผลการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการบังคับใช้กับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ในข้อ ๑ และให้รับประเด็นอภิปรายพร้อมความเห็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณา ส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

๒.๑.๕ ผลการดำเนินการถึงปัจจุบัน

^๓ มาตรา ๑๗๑ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาตาม มาตรา ๒๑๑ ว่า จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด หากสภาผู้แทนราษฎรมิมติไม่ให้ความเห็นชอบ และคะแนนเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบ ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้ง หากรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ ให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอประกอบกันเป็นคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภา รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๓ ถ้ารัฐสภามีมติไม่ให้ความเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

(๑) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องตามข้อ ๒.๑.๔ (๑) ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา

(๒) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติและร่างกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณา และได้ส่งผู้แทนไปชี้แจงเกี่ยวกับร่างกฎหมายตามข้อ ๒.๑.๔ (๒) ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

(๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยแจ้งว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ด้วยคะแนนเสียง ๕ ต่อ ๖ ไม่รับคำร้องของคณะรัฐมนตรีไว้พิจารณาด้วยเหตุผลว่า การที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลตามที่พระราชบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจไว้ การใช้อำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงเป็นการใช้อำนาจตามที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดไว้ คณะรัฐมนตรีไม่ได้ใช้อำนาจในฐานะที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด จึงไม่ใช่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยให้ได้ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเช่นนี้ ย่อมทำให้ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีบทบัญญัติที่กำหนดให้หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะกำหนดกรณีเช่นนี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ เนื่องจากประเด็นนี้มิได้รับการวินิจฉัยจากศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาทบทวนแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

(๔) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ได้มีมติเห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ยืนยันร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ได้มีมติให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ส่งข้อคิดเห็นหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทราบด้วย

(๕) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ยืนยันร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีเหตุผลว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มีเจตนารมณ์ในการบัญญัติขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่เป็นปัญหาที่จะต้องตีความ จึงยืนยันการเพิ่มเติม ข้อความ “หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน” ไว้ในมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เช่นเดิม

(๖) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวม ๒ ข้อ ดังนี้

(๖.๑) แม้ว่าในหลักการ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะเห็นว่า องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ ต้องอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าจะไม่กระทบต่อความเป็นอิสระในกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องตามอำนาจหน้าที่ขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ (คณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าว) อาจพิจารณากำหนดข้อยกเว้นการบังคับไว้เฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ไม่อยู่ในกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามอำนาจหน้าที่ขององค์การตามรัฐธรรมนูญ

(๖.๒) ในเรื่องอำนาจการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และการแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะในส่วน of คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้บัญญัติให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้นำเสนอชื่อผู้สมควรเสนอแต่งตั้งต่อคณะรัฐมนตรีนั้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ชุดปัจจุบัน เห็นชอบตามที่ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอว่า อำนาจการแต่งตั้งยังคงเป็นคณะรัฐมนตรี แต่แนวทางการได้มาในรายละเอียดอื่น ๆ อาจเป็นไปตามร่างกฎหมายที่ได้เสนอไว้แล้ว ขณะนี้เรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๒ การจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๒.๒.๑ หลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๓ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้มีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางที่ให้นหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ จะต้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บ การรวบรวม และการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยมีหลักเกณฑ์หรือมาตรการสำคัญที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติ ได้แก่

(๑) การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดเก็บที่ชัดเจน (Identifying Purposes) ตามมาตรา ๒๓ (๕) วรรคสอง

(๒) การจัดให้มีระบบหรือจัดเก็บเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยกเลิกระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (Limiting Collection and Retention) ตามมาตรา ๒๓ (๑)

(๓) ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บจะต้องตรวจแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ (Accuracy) ตามมาตรา ๒๓ (๔)

(๔) การนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปใช้หรือไปเปิดเผยจะต้องอยู่ในกรอบวัตถุประสงค์และตามที่กฎหมายกำหนด มิฉะนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน (Consent, Limiting Use, Disclosure) ตามมาตรา ๒๔

(๕) จะต้องมียุทธวิธีรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสม (Safeguards) ตามมาตรา ๒๓ (๕)

(๖) การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา เกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของหน่วยงานของตน เช่น ประเภทของบุคคลและของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บ ลักษณะของการใช้ข้อมูล วิธีการขอตรวจดู วิธีการขอแก้ไขและแหล่งที่มาของข้อมูล (Openness) ตามมาตรา ๒๓ (๓)

ในเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนี้ ได้มีการพัฒนาทฤษฎีและมีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในนานาประเทศ โดยเฉพาะในยุโรปและสหรัฐอเมริกา เช่น กรณีสหภาพยุโรป ได้มีการออกกฎหมายโดยรัฐสภายุโรป กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองปกป้องความเป็นส่วนตัวของบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดเก็บ การรวบรวมและการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตลอดจนมาตรการที่จะทำให้การเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลโดยเสรีที่จะไม่กระทบต่อมาตรการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของบุคคล (Directive ๕๕/๔๖/EC of the European Parliament and of the Council of ๒๔ October ๑๙๙๕ on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data) ทั้งนี้ EC Directive มีหลักสำคัญ คือ กำหนดให้ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป จะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดเก็บ การรวบรวมและการนำไปใช้ซึ่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขที่จะไม่ให้ประเทศสมาชิกยินยอมให้มีการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังประเทศอื่นๆ นอกสหภาพยุโรปที่มีมาตรฐานในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่ำกว่ามาตรฐานที่สหภาพยุโรปกำหนด เช่น ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการบิน เป็นต้น

๒.๒.๒ การศึกษาเพื่อจัดทำร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้ครอบคลุมภาคเอกชน

ในเรื่องนี้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำการศึกษาและเตรียมการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสหภาพยุโรป และมาตรฐานนานาชาติในหลายๆ ประการ เช่น การส่งเจ้าหน้าที่ไปร่วมประชุมด้านการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และความเป็นส่วนตัวในระดับนานาชาติ (International Conference of Personal Data and Privacy Protection) ตลอดจนการจัดประชุมสัมมนาเรื่องดังกล่าวขึ้นในประเทศไทยหลายครั้ง รวมทั้งว่าจ้างสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้จัดทำความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาและดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ขึ้นอีกฉบับหนึ่ง และได้ผ่านการระดมความคิดเห็นจากนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ในชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวให้ที่ประชุมสัมมนาร่วมระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณา ในระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ณ โรงแรมมิชชั่นฮิลล์ กอล์ฟคลับ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งที่ประชุมสัมมนาได้มีการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อให้ผู้ศึกษานำไปปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายหลายประการ

๒.๒.๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

หลังจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ซึ่งมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของที่ประชุมสัมมนาดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างกฎหมายในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายและร่างกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้จัดทำร่าง และร่างที่คณะผู้วิจัยแห่งสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้จัดทำร่างขึ้นรวม ๒ ฉบับมาพิจารณาเปรียบเทียบกันเพื่อหาข้อยุติในการดำเนินการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันอีกครั้ง

๒.๒.๔ ผลการสัมมนาตามมติของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามข้อ ๒.๒.๓

ในการสัมมนาดังกล่าว มีข้อสังเกตให้มีการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายหลายประการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ ที่เสนอโดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนเหมือนกัน แม้จะมีบทบัญญัติในรายละเอียดที่แตกต่างกันบ้างก็ตาม ซึ่งผลจากการสัมมนามีความชัดเจนว่า ควรมีกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้เพียงฉบับเดียว และการจัดตั้งสำนักงานใหม่ควรดำเนินการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนและประหยัด โดยให้นำผลจากการสัมมนาไปปรับปรุงร่างกฎหมายให้สมบูรณ์เหมาะสมที่สุดต่อไป ดังนั้นจึงมีมติให้รายงานคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ (ฝ่ายสังคม วิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) เพื่อมีมติให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รับร่างกฎหมายทั้งสองฉบับมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับเดียว เพื่อเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๒.๕ การสรุปผลการสัมมนาเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อพิจารณา

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้สรุปรายงานให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาว่า แม้ว่าการสัมมนาได้มีการหารืออย่างชัดเจนในประเด็นที่ว่า หน่วยงานใดสมควรจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบการดำเนินการตามร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. แต่สามารถสรุปเป็นความเห็นเสนอเพื่อพิจารณาได้ ดังนี้

(๑) ร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นกฎหมายกลางด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มิใช่กฎหมายที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีเฉพาะด้าน ดังนั้นที่ประชุมสัมมนาจึงไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดโต้แย้งหรือมีข้อสังเกตในทางไม่เห็นด้วย กรณีที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตามร่างกฎหมายที่เสนอ โดยให้ถือว่าเป็นประเด็นที่จะต้องตัดสินใจในระดับนโยบาย

(๒) เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการการแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยยกฐานะของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งขณะนี้ร่างกฎหมายดังกล่าว อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้รับผิดชอบเป็นฝ่ายธุรการและวิชาการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการดำเนินการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเห็นสมควรเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕ (ฝ่ายสังคม วิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) เพื่อพิจารณามีมติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนี้ด้วย เพราะการบังคับใช้กฎหมายในด้านนี้ จะมีเอกภาพโดยมีการบูรณาการด้านบุคลากรแผนงานและแนวปฏิบัติ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีความพร้อมในเรื่องประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ สอดคล้องกับหลักสากลที่ถือปฏิบัติกันในการมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ได้มีมติให้แจ้งมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา รวม ๒ ประเด็นคือ ให้พิจารณาอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมร่างกฎหมายทั้งสองฉบับให้เป็นฉบับเดียว และให้พิจารณามีมติกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบทางธุรการและวิชาการตามร่างกฎหมายฉบับใหม่นี้

ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งไปยังกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ขอความเห็นเกี่ยวกับมติของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใน ๒ ประเด็นดังกล่าว และเมื่อได้รับทราบความเห็นแล้ว ก็จะเชิญผู้แทนของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและผู้แทนของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ไปร่วมชี้แจงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒.๒.๖ ผลการดำเนินการจนถึงปัจจุบัน

(๑) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้มีหนังสือแจ้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบว่า ได้นำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพิจารณาแล้ว เห็นสมควรให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

(๒) ในการประชุมคณะกรรมการกำกับการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิญญู เครื่องงาม) เป็นประธาน เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้มีมติให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นเจ้าของเรื่องรับผิดชอบในเรื่องนี้

(๓) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว และได้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งพิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘

(๔) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เรียงรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเนวิน ชิดชอบ) ให้ความเห็นชอบในการส่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไปแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ ขณะนี้ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓. ด้านการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคม และประชาชนทั่วไป รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ

สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของประชาชน มีส่วนสำคัญที่เป็นกลไก สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อให้มีความโปร่งใส อันเป็นผลให้การบริหารบ้านเมืองเป็นไปโดยประชาชนมากขึ้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงมีนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการจัดฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนาให้ความรู้ ทั้งแก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรทางสังคมและประชาชนโดยทั่วไป รวมทั้งการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยได้รับเงินงบประมาณประจำปี จำนวน ๘๕๑,๐๐๐ บาท และได้รับการสนับสนุนเงินจากสถาบัน เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของประเทศแคนาดา (CIDA) และมูลนิธิวิเทศพัฒนา จำนวน ๑,๘๖๐,๘๔๖.๘๐ บาท ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การอบรมสัมมนา

๓.๑.๑ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น จำนวน ๕ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น ๑,๗๑๐ คน แบ่งเป็น

-เงินงบประมาณ จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วม
สัมมนา ๑๕๖ คน

(๒) จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา
๒๐๐ คน

(๓) จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา
๒๔๕ คน

-เงินสนับสนุนจาก CIDA และมูลนิธิวิเทศพัฒนา จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

(๑) จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วม
สัมมนา ๕๕๖ คน

(๒) จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา
๔๗๑ คน

ผลที่ได้รับจากการสัมมนา พบว่า

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเคยได้รับรู้กฎหมายข้อมูลข่าวสารจากหนังสือราชการ/
หน่วยงานของรัฐมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๐ รองลงมาเป็นสื่อมวลชน การสัมมนา/อบรมตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวข้องกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๗ รองลงมาเป็น ผู้มีอำนาจสั่งเปิด/
ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กรรมการ/อนุกรรมการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่ากฎหมายข้อมูลข่าวสารทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใส
มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗๔ รองลงมาเป็น ไม่แน่ใจและเท่าเดิม ตามลำดับ

-การมาเข้าสัมมนาของผู้เข้าร่วมสัมมนาเพื่อต้องการทราบประเด็นข้อกฎหมาย
คำวินิจฉัยและแนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่หน่วยงานของรัฐต้องทำมากที่สุด รองลงมาเป็น เพื่อพัฒนาการปฏิบัติตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ ต้องการสอบถามข้อข้องใจ อุปสรรคและทางออกในการปฏิบัติงานตามลำดับ

-หลังจากมีกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕๕
รองลงมาคือไม่แน่ใจและไม่เปลี่ยนแปลงตามลำดับ

-สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม การตรวจสอบ
การใช้อำนาจรัฐและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘๗

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาคิดว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสาร
มากที่สุด ในเรื่องความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๐๔ รองลงมาคือ
ปกป้องผลประโยชน์ตนเอง ปกป้องสาธารณะ และเป็นช่องทางในการขอข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการพัฒนาชุมชน
ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างได้ผล วิธีที่ดีที่สุดน่าจะเป็นการจัดสัมมนาของหน่วยงานแบบเข้มข้นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๕ รองลงมาคือ ผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ การสร้างหน่วยงานแม่แบบเพื่อการศึกษาดูงาน และผ่านทางสถาบันการศึกษาเป็นหลักสุดพิเศษ ตามลำดับ

๓.๑.๒ การจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่นและหอกระจายข่าวจำนวน ๒ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น ๑๕๐ คน (ใช้เงินงบประมาณ) แบ่งเป็น

(๑) จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๑๕๐ คน

(๒) จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๐๐ คน

ผลที่ได้จากการสัมมนา พบว่า

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา รู้จัก/รับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร จากการอบรม/สัมมนา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕๕ รองลงมา คือ หนังสือราชการ/หน่วยงานราชการ และสื่อต่าง ๆ ตามลำดับ ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๕ รองลงมาคือมากและน้อยตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา เคยใช้สิทธิในการตรวจ/ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๒ รองลงมาคือ นโยบาย กลุ่มหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง มติคณะรัฐมนตรี สัญญาสัมปทาน สัญญาผูกขาดตัดตอน ฯลฯ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา ใช้สิทธิตรวจ/ขอข้อมูลข่าวสารของราชการจากหน่วยงาน ที่ว่าการอำเภอ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๔ รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล ศาลากลางจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้ตรวจข้อมูลข่าวสารตามที่ต้องการได้บางส่วน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๒ รองลงมาคือ ได้ทั้งหมดและไม่ได้เลย ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสารในการช่วยเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่/หน่วยงานของรัฐ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๓ รองลงมาคือ เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นการปกป้องสิทธิประโยชน์ตนเอง และปกป้องประโยชน์สาธารณะ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่าควรจะนำความรู้ที่ได้จากการสัมมนาไปเผยแพร่ให้ประชาชนหรือบุคคลอื่นได้รับทราบต่อไปได้ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๕ รองลงมาคืออาจจะได้ และอาจจะไม่ได้ ตามลำดับ

๓.๑.๓ การจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรทางสังคม ในส่วนภูมิภาค จำนวน ๓ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น ๖๖๐ คน (ใช้เงินสนับสนุนจาก CIDA และมูลนิธิวิเทศพัฒนา) แบ่งเป็น

(๑) จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๑๗๔ คน

(๒) จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๐๑ คน

(๓) จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๘๕ คน

ผลที่ได้จากการสัมมนา พบว่า

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาไม่เห็นด้วยที่ว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องไกลตัว ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันนัก คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖๖

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา เห็นว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารเหมาะสมสำหรับประชาชนทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑๖ รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรภาคเอกชน/นักธุรกิจ สื่อมวลชน ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คาดหวังว่าในการสัมมนาน่าจะเป็นประโยชน์ เพราะได้รับรู้วิธีการขอข้อมูลข่าวสารมาใช้ในกิจกรรมที่ตนเองเกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘๕ รองลงมาคือจะนำไปใช้ เพราะมีปัญหาการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา เห็นด้วยที่ว่า สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนทำให้เกิดการมีส่วนร่วม การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๐ และไม่เห็นด้วย เพียงร้อยละ ๑๑.๔๐

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่า การมีกฎหมายข้อมูลข่าวสารทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใสมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๖ รองลงมาคือ เท่าเดิม ไม่แน่ใจ และน้อยลง ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่า ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมากที่สุด ในเรื่องความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ รองลงมาคือ เป็นช่องทางในการขอข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ปกป้องผลประโยชน์ตนเอง และปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่า บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรทางสังคมในการส่งเสริมผลักดันให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารมีความเป็นไปได้มาก คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓๔ รองลงมาคือ พอสมควร น้อย และไม่แน่ใจ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารให้ถึงประชาชนอย่างได้ผล วิธีการที่ดีที่สุดว่าจะผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ มากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๘ รองลงมาคือ ผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน/วิเทศชุมชน การจัดเวทีชาวบ้าน ผ่านองค์กรต่างๆของประชาชน และการจัดสัมมนาของหน่วยงานราชการ ตามลำดับ

๓.๑.๔ การจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำหรับอาจารย์ นิสิต นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลาง จำนวน ๑ ครั้ง ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๘ ผู้เข้าร่วมสัมมนา ๘๒ คน (ใช้เงินสนับสนุนจาก CIDA และมูลนิธิวิเทศพัฒนา

ผลที่ได้รับจากการสัมมนา พบว่า

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาไม่เคยรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารมาก่อน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๒ และเคย คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๘๘

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คาดหวังว่า การสัมมนาครั้งนี้จะมีประโยชน์เพราะได้รับรู้ วิธีการขอข้อมูลข่าวสารมาใช้ในกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๕ รองลงมาคือจะนำไปถ่ายทอดให้ผู้ใกล้ชิดใช้ ประโยชน์ จะนำไปใช้ เพราะมีปัญหาการขอข้อมูลจากสถาบันและคงจะเอาไปใช้ลำบาก เพราะจะขัดแย้งกับ เจ้าหน้าที่ของสถาบันโดยไม่จำเป็น ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่า กฎหมายข้อมูลข่าวสารทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใส มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๕ รองลงมาคือ เท่าเดิมและไม่แน่ใจ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่า จะได้ประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสารเพราะใช้ในการ ปกป้องผลประโยชน์ของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๐ รองลงมาคือ ช่วยเปลี่ยนแปลงค่านิยมใน การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ป้องกันการ ทุจริตคอร์รัปชัน และใช้ในการปกป้องประโยชน์สาธารณะได้ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา คิดว่าบทบาทที่น่าจะเป็นในการเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารคือ เอาไปถ่ายทอดให้เพื่อนนิสิต/นักศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๔ รองลงมาคือ เอาไปถ่ายทอดต่อให้ประชาชนเมื่อออกค่ายพัฒนา เอาไปบรรยาย/สอนในชั้นเรียน ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา เห็นว่าควรมีการบรรยายหรือสอนวิชากฎหมายข้อมูลข่าวสารใน สถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘๒

๓.๑.๕ การจัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “๗ ปี พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กับการบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้” ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ มี ผู้เข้าร่วมสัมมนา ๕๓๕ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักวิชาการ นักธุรกิจ องค์กรภาคเอกชน และภาคสังคม สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป (ใช้เงินสนับสนุนจาก CIDA และมูลนิธิวิเทศพัฒนา)

ผลที่ได้รับจากการสัมมนา พบว่า

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวข้องกับหรือเคยเกี่ยวข้องกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารในฐานะ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒๒ รองลงมาคือกรรมการ/ อนุกรรมการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน เป็นผู้เคยใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วยที่ว่า สิทธิของรัฐของประชาชนทำให้เกิดการมีส่วนร่วม การตรวจสอบการใช้อำนาจและการคุ้มครองสิทธิของประชาชน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ และไม่เห็นด้วยเพียง ร้อยละ ๑.๑๒

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่ากฎหมายข้อมูลข่าวสารประชาชนยังให้ความสนใจน้อย คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๖ รองลงมาคือ เป็นภาพของหน่วยงานทำให้กระบวนการประพฤติดีขึ้นขึ้น และทำให้การปฏิวัติราชการล่าช้าเพราะเจ้าหน้าที่ระมัดระวังตัวมากขึ้น ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นว่าประชาชนได้ประโยชน์จากกฎหมายข้อมูลข่าวสาร เพราะ ปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๐ รองลงมาคือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้าน หลักคิดและวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐ และปกป้องประโยชน์สาธารณะ ตามลำดับ

-ผู้เข้าร่วมสัมมนา เห็นว่า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูล ข่าวสารที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการดำเนินการอยู่ในปัจจุบันน้อยไป ควรจัดให้ บ่อยครั้งขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘๘ รองลงมาคือขาดความต่อเนื่อง และเหมาะสมแล้ว ตามลำดับ

๓.๑.๖ การจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารระดับสูงซึ่งรับผิดชอบงานด้านข้อมูล ข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ณ ห้องประชุม ESCAP HALL อาคารสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ การประชุมดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ๕๐๑ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ๑๖๘ คน (ร้อยละ ๓๓) ได้แก่ ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารและกรรมการรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ และเป็นผู้บริหารระดับกลาง ๕๐ คน (ร้อยละ ๑๐) ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าฝ่าย ฯลฯ ซึ่งเป็นข้าราชการ ระดับ ๗ - ๘

สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนา

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่ากฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างรูปธรรมอยู่ในระดับชัดเจนพอสมควร โดยเห็นว่าชัดเจน ร้อยละ ๔๓ และเห็นว่าชัดเจนอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ ๕๓ และเห็นว่าภายหลังการมีกฎหมายฉบับนี้ ทำให้ระบบราชการมีความโปร่งใสมากขึ้น ขณะที่ความเห็นต่อบทบาทของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ ในการขับเคลื่อนกฎหมายใน ๘ ปีที่ผ่านมา นั้น อยู่ในระดับปานกลาง (ปานกลาง ๔๗% น้อยไป ๓๐%)

ในส่วนความเห็นต่อการมีกฎหมายฉบับนี้เห็นว่า ประชาชนยังให้ความสนใจน้อย (๔๗%) และเป็นภาระของหน่วยงาน (๓๕%) ขณะที่ประโยชน์ของกฎหมายที่คิดว่าจะมากที่สุดคือ การมีสิทธิใน การเข้าตรวจสอบอำนาจรัฐและใช้เพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง สำหรับข้อเสนอหัวข้อสัมมนาที่ต้องการเข้าร่วมฟังที่ เสนอเข้ามามากที่สุด คือ การสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้การตีความการปฏิบัติตามกลไกที่มีอยู่ในกฎหมาย ทั้งในการใช้ดุลพินิจเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคอื่นๆ ที่เกิดขึ้น ในการใช้บังคับกฎหมาย

๓.๒ การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ แบ่งเป็น

- ใช้งบประมาณ ๓ รายการ ดังนี้

๓.๒.๑ การจัดพิมพ์หนังสือ รายงานประจำปี ๒๕๕๘ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

๓.๒.๒ การจัดพิมพ์หนังสือ คำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ ปี ๒๕๕๗ โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

๓.๒.๓ การจัดพิมพ์ จุลสารจดหมายข่าว สขร. จำนวน ๓ ฉบับ ๆ ละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

- ใช้งบสนับสนุนจาก CIDA และมูลนิธิวิเทศพัฒนา จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

๓.๒.๔ การจัดพิมพ์หนังสือ คำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ปี ๒๕๕๗ โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

๓.๒.๕ การจัดพิมพ์หนังสือ การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ เล่ม และแผ่นพับ จำนวน ๘๐,๐๐๐ แผ่น

๓.๒.๖ การจัดพิมพ์หนังสือ สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ และสรุปย่อคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

๓.๓ การผลิตและเผยแพร่สารคดี “สำนักนายกฯ...เพื่อประชาชน” ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑ ทุกวันเสาร์- อาทิตย์ หลังข่าวภาคค่ำ รวม ๖ ครั้ง (ได้รับความร่วมมือจากกรมประชาสัมพันธ์) ดังนี้

๓.๓.๑ วันอาทิตย์ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

๓.๓.๒ วันอาทิตย์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๓.๓.๓ วันเสาร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

๓.๓.๔ วันเสาร์ที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๓.๓.๕ วันอาทิตย์ที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

๓.๓.๖ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘

๓.๔ การเข้าร่วมจัดนิทรรศการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เข้าร่วมการจัดนิทรรศการในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๒ ครั้ง แบ่งเป็น

๓.๔.๑ นิทรรศการการแสดงผลงานของรัฐบาลในรอบ ๔ ปี ในงาน “เหลียวหลังแลหน้า จากวาทะสู่รากแก้ว” ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร

๓.๔.๒ นิทรรศการงานวันข้าราชการพลเรือน ประจำปี ๒๕๕๘ ระหว่างวันที่ ๑ - ๔ เมษายน ๒๕๕๘ ณ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร

๓.๕ การสนับสนุนวิทยากร

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้สนับสนุนวิทยากรเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในคุณค่า สาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐตามที่หน่วยงานแจ้งขอมา จำนวน ๒๑ หน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๕,๒๐๐ คน

๔. ด้านการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓^๔ วรรคหนึ่งได้กำหนดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ในวาระกรณี เช่น กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่จัดส่งข้อมูลข่าวสารไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๑^๕ ไม่

^๔ มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๕ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่คนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผล และรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

^๕ มาตรา ๑๖ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงพิมพ์ที่นั้น ก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่ เพื่อเผยแพร่หรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

จัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ รวมทั้งการไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามที่ประชาชน
ได้มีคำขอตามมาตรา ๑๑ หรือเมื่อเห็นว่าคนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอ ถ้าผู้มีคำขอ
ไม่เชื่อว่าเป็นความจริงก็สามารถใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าดำเนินการ
ตรวจสอบหน่วยงานของรัฐได้ด้วย สำหรับสถิติการดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่สรุปเสนอนี้ จะเป็นสถิติตามปี พ.ศ.
ดังนี้

สถิติจำนวนเรื่องร้องเรียน							
ปี	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘ (ม.ค. – ก.ย.)
จำนวนเรื่อง	๑๒๒	๑๖๔	๑๕๐	๑๗๗	๒๑๐	๒๑๑	๒๑๐

๔.๑ การดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (มกราคม – กันยายน ๒๕๕๘)

สำหรับผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ปรากฏว่า มีการร้องเรียน
ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๒๑๐ เรื่อง ได้ดำเนินการยุติเรื่องแล้วทั้งหมด สำหรับ
ข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (มกราคม - กันยายน ๒๕๕๘) สรุปได้ดังนี้

จำแนกตามหน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียน

- ราชการส่วนกลาง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๔
- ราชการส่วนภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๙
- ราชการส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗
- รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ -
- องค์กรอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ -

จำแนกตามประเภทของผู้ใช้สิทธิร้องเรียน

- ประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๖
- ผู้ประกอบกิจการ/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๓
- ข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๑
- ข้าราชการส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๑.๙
- อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ -

จำแนกตามประเภทของข้อมูลข่าวสาร

- ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๑
- แผนงาน/โครงการ

- การปฏิบัติงานต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ -
- ข้อมูลการประเมิน/ข้อสอบ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๗
- ข้อมูลการดำเนินคดีวินัย/อาญา คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๖
- ข้อมูลอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๖

๔.๒ กรณีผู้ใช้สิทธิร้องเรียนขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้

อำนาจตามมาตรา ๓๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำหรับกรณีผู้ใช้สิทธิร้องเรียนขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานแจ้งว่าไม่มีเอกสารอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแล แต่ผู้ใช้สิทธิไม่เชื่อการปฏิบัติของหน่วยงาน จึงร้องเรียนเพื่อขอให้มีการตรวจสอบ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ตุลาคม ๒๕๕๗ – กันยายน ๒๕๕๘) มีจำนวนผู้ใช้สิทธิรวม ๑๕ เรื่อง ซึ่งจากการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ โดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ปรากฏว่า คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ เชื่อว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารจริงจำนวน ๑๑ เรื่องและเป็นเรื่องที่ตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีเอกสาร จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

๔.๒.๑ กรณีหน่วยงานแจ้งว่าไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการก่อสร้าง
เรื่องของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

๔.๒.๒ กรณีหน่วยงานแจ้งว่าไม่มีสำเนาสำนวนการสอบสวนที่ผู้ร้องถูกคำสั่งให้
ออกจากราชการโดยเอกสารหายเนื่องจากการย้ายที่ตั้งหน่วยงาน

นอกจากนี้เป็นเรื่องที่ตรวจสอบแล้วพบว่า ผู้ร้องเรียนเข้าใจไปเองว่ามีข้อมูล
จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

๔.๒.๓ กรณีหน่วยงานแจ้งว่าไม่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในอาคารราชพัสดุของ
บริษัท พีโตรเลียมแก๊ส (ลำลูกกา) จำกัด เนื่องจากการดำเนินการตามสัญญาและการให้เช่าช่วง

^๖ มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

๔.๒.๔ กรณีหน่วยงานแจ้งว่าไม่มีเอกสารที่เป็นเทปการสอบสวนทางวินัย ซึ่งปรากฏว่าระเบียบไม่ได้กำหนดให้จัดทำเทปการสอบสวนรวมทั้งเทปที่ใช้เป็นของเจ้าหน้าที่เองเพื่อประกอบการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จภารกิจแล้วได้ลบทิ้งใช้ประโยชน์ต่อไป

๕. ด้านการตอบข้อหารือ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ตุลาคม ๒๕๕๗ - กันยายน ๒๕๕๘)

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติตามที่ได้รับคำขอ และมาตรา ๖ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เอกชน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือหรือมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๓๐ เรื่อง และทางโทรศัพท์ ประมาณ ๑,๐๐๐ เรื่อง โดยมีกรณีสำคัญที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ให้ความเห็นและขอแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ เช่น กรณีสำนักงาน ก.พ. หรือ กรณีที่สำนักงานโครงการเปลี่ยนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ขอให้สำนักงาน ก.พ. ให้ความเห็นชอบในการให้ข้อมูลส่วนตัวข้าราชการ และข้อมูลประวัติการทำงานของข้าราชการพลเรือนสามัญจากระบบ GFMIS แก่กรมบัญชีกลาง เพื่อใช้ในการทำฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ประกอบการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล โดยระบบจ่ายตรงทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า การจ่ายเงินเดือน การจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลและการจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญ เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจที่ต้องดำเนินการภายใต้โครงการ GFMIS ประกอบกับกรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับภารกิจดังกล่าว และรับผิดชอบโครงการ GFMIS ด้วย จึงสามารถใช้ข้อมูลจากระบบ GFMIS เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ กรณีกรมที่ดิน หรือเกี่ยวกับบริษัท อัททิสัน ซีเอทีไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด ขอสำเนาข้อมูลหลักฐานแผนที่ของกรมที่ดิน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า เป็นเรื่องที่อยู่ในดุลยพินิจของกรมที่ดิน ที่จะให้ข้อมูลข่าวสารแก่บริษัทฯ หรือไม่ก็ได้ โดยจะต้องพิจารณาด้วยว่า หากมีการเปิดเผยแล้ว บริษัทฯ จะต้องไม่นำข้อมูลไปใช้ในทางที่จะมีผลเสียกับทางราชการ และกรมที่ดินสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ และกรณีที่การประปานครหลวงหารือเกี่ยวกับการให้ข้อมูลลูกค้าผู้ใช้น้ำแก่กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้จัดเก็บค่าบริการน้ำเสีย ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร การประปานครหลวงจึงสามารถใช้ดุลยพินิจให้ข้อมูลดังกล่าวได้ แต่การประปานครหลวงต้องแจ้งให้กรุงเทพมหานครทราบด้วยว่า กรุงเทพมหานครมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และต้องไม่นำข้อมูลไปใช้นอกวัตถุประสงค์ที่ขอใช้ด้วย

๖. ด้านการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดย คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในกรณีที่มีการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานใด คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔^๓ หรือมาตรา ๑๕^๔ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕^๕ ให้เป็นผู้พิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มี ๕ สาขา ประกอบด้วย

^๓ มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จะเปิดเผยมิได้

^๔ มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่า ที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่า การมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ออกอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

^๕ มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน และมีบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนา ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ภายในมาตรา ๘ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และ สาธารณสุข ๕ คน สาขาต่างประเทศและ ความมั่นคงของประเทศ ๕ คน สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการเกษตร ๖ คน สาขา เศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ๖ คน และสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้ กฎหมาย ๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๔๑ คน สำหรับสถิติการดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ที่สรุปเสนอนี้จะเป็นสถิติตามปี พ.ศ. ดังนี้

สถิติจำนวนเรื่องอุทธรณ์									
ปี	๒๕๔๑	๒๕๔๒	๒๕๔๓	๒๕๔๔	๒๕๔๕	๒๕๔๖	๒๕๔๗	๒๕๔๘ (ม.ค. - ต.ค.)	รวม
จำนวนเรื่อง	๖	๘๓	๘๓	๘๘	๑๑๗	๑๕๑	๑๘๖	๑๔๕	๘๖๗

๖.๑ การพิจารณาดำเนินการเรื่องอุทธรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘

ในช่วงระยะ ๑๐ เดือนของปี ๒๕๔๘ (มกราคม - ตุลาคม ๒๕๔๘) มีการอุทธรณ์มายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑๔๕ เรื่อง จำนวนเรื่องอุทธรณ์ใกล้เคียงกับระยะเดียวกันในปี ๒๕๔๗ ซึ่งมีจำนวน ๑๕๖ เรื่อง สำหรับคำวินิจฉัยในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ (ม.ค. - ต.ค. ๔๘) คณะกรรมการได้มีคำวินิจฉัยแล้วทั้งสิ้น ๑๓๕ เรื่อง และมีเรื่องที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจำนวน ๑๐ เรื่อง ซึ่งประเภทของข้อมูลข่าวสารที่เข้าสู่การพิจารณาของ

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่แท้จริงให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรมแล้วได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เช่น เรื่องอุทธรณ์เกี่ยวกับคำสั่งไม่เปิดเผยข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับประวัติของผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลเพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ข้อมูลการบริหารงานบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน/เอกสารสิทธิ์ เป็นต้น

๖.๒ ตัวอย่างคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

กรณีที่ ๑ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ ๒๕/๒๕๕๘ เรื่องการอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลผู้ประกันตน มีข้อเท็จจริงสรุปว่า บริษัท ซี.พี.คอนซูเมอร์โปรดักส์ จำกัด (ผู้อุทธรณ์) มีคำขอให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ๔ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสถานที่ทำงานในปัจจุบันของจำเลยในคดีอาญา ที่เป็นอดีตพนักงานของบริษัทฯ จำนวน ๑ ราย ซึ่งได้กระทำผิดอาญา ฐานยักยอกทรัพย์สินของบริษัทฯ และศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยเป็นเวลา ๒๐ เดือน และให้คืนเงินแก่บริษัทฯ จำนวน ๓๔๖,๘๓๕.๐๑ บาท แต่จำเลยเพิกเฉยการชำระหนี้ บริษัทฯ จึงใช้สิทธิขอให้เปิดเผยสถานที่ทำงานของลูกหนี้ ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา แต่หน่วยงานปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์โดยให้เหตุผลว่า เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๑๐๐ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดเปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของนายจ้างอันเป็นข้อเท็จจริงที่ตามปกติวิสัยของนายจ้างจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ซึ่งคนได้มาหรือล่วงรู้เนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองแรงงานหรือการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี” ประกอบกับข้อมูลดังกล่าวถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความดูแลของคนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือบุคคลอื่นได้ เมื่อได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น และมาตรา ๑๕ (๖) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลเช่นกัน บริษัทฯ จึงใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นกรณีที่ลูกจ้างยักยอกทรัพย์สินของนายจ้างอันเป็นลักษณะหนึ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาซึ่งผู้อุทธรณ์ไม่อาจดำเนินการในเรื่องหลักประกันการชำระหนี้ไว้ล่วงหน้าได้และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในกรณีนี้ ไม่ก่อให้เกิดภาระแก่เจ้าหน้าที่จนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของสำนักงานประกันสังคมแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ได้เสียของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอคือสถานที่ทำงานของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์รายนี้ทราบได้

คำวินิจฉัยที่เกี่ยวกับการขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้ประกันตนในระบบ
ข้อมูลของสำนักงานประกันสังคมมีกรณีเฉพาะว่า ไม่สมควรให้เปิดเผย แต่จากกรณีดังกล่าวข้างต้น
จะเห็นว่า การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ชี้แจงนำหน้ากระทรวง
การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานกับประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ซึ่งกรณีนี้ ผู้ประกันตนเป็น
ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในมูลหนี้ที่เกิดจากความผิดทางอาญาฐานข่มขืนทรัพย์ของผู้ถูกรณ สิทธิของผู้ถูกรณ
ย่อมสมควรได้รับความคุ้มครองยิ่งกว่า กรณีนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงวินิจฉัยให้
เปิดเผยข้อมูลของผู้ประกันตน

กรณีที่ ๒ คำวินิจฉัย ที่ สค ๔๘/๒๕๕๘ เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับประวัตินักโทษและสาเหตุการให้นักโทษย้ายเรือนจำ สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า เป็นกรณีอุทธรณ์ที่
ผู้ถูกรณอยู่ในสถานะผู้ต้องขังในเรือนจำได้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.
๒๕๕๐ ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งย้ายสถานที่คุมขัง อุทธรณ์เรื่องนี้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า
ผู้ถูกรณต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในความผิดต่อชีวิตให้จำคุก ณ เรือนจำกลางบางขวาง เป็นระยะเวลา ๔๐ ปี
ต่อมากรมราชทัณฑ์มีคำสั่งย้ายผู้ถูกรณมาคุมขัง ณ ทณฑสถานพิเศษกลาง ผู้ถูกรณจึงใช้สิทธิขอข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับทะเบียนประวัติของตน บันทึกสาเหตุการส่งย้าย และคำสั่งย้ายสถานที่คุมขัง เพื่อต้องการ
ตรวจสอบความถูกต้อง เพราะหากได้รับการพิจารณาโดยไม่เป็นธรรม ย่อมมีผลกระทบต่อการขอพระราชทาน
อภัยโทษ แต่กรมราชทัณฑ์ปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอโดยให้เหตุผลว่า ประวัติของนักโทษใน
ส่วนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักโทษต้องจัดเก็บไว้เป็นความลับเพื่อประโยชน์ในการสอดส่องดูแล
นักโทษ ไม่อาจเปิดเผยได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ
แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ เอกสารอันระบุถึงสาเหตุ
การที่ผู้ถูกรณถูกย้ายเรือนจำ เนื่องจากการย้ายที่คุมขังผู้ถูกรณได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยจึงไม่มี
ผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการย้ายผู้ถูกคุมขัง สำหรับ
ทะเบียนประวัติผู้ถูกรณแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนข้อมูลประวัติทั่วไป ถือเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่ง
ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลย่อมมีสิทธิขอตรวจดูได้ และส่วนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องขัง ซึ่งถ้าเป็นข้อมูล
พฤติกรรมที่อยู่ระหว่างการติดตามสืบสวนยังไม่เป็นที่ยุติหรือยังไม่ชัดเจน ก็ยังไม่สมควรบันทึกไว้ในทะเบียน
ประวัติและไม่สมควรเปิดเผยเพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนหาข้อเท็จจริง
ต่อไป แต่เมื่อมีการบันทึกข้อมูลลงในทะเบียนประวัติของผู้ถูกรณในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของ
หน่วยงานแล้ว ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงกระทบสิทธิของผู้ถูกรณในการขอลดหย่อนโทษ จึงวินิจฉัยให้
กรมราชทัณฑ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัย
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร นอกจากจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารตามคำขอว่า เป็นข้อมูล
ข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ ด้วยเหตุผลประการใดแล้ว ยังให้ความสำคัญกับสิทธิผู้ถูกรณตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และถือเอาสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ

ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๕๘) กล่าวคือ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า แม้ว่าผู้ทบทวนจะสูญเสียอิสรภาพเพราะต้องถูกคุมขังในเรือนจำ แต่ก็ทำได้ สูญเสียสิทธิขั้นพื้นฐานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญไปทั้งหมดไม่ ซึ่งการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐก็ต้องคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของนักโทษด้วยตามนัยมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ดังนั้น ผู้ทบทวนจึงมีสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทะเบียนประวัติของผู้ทบทวนดังกล่าวเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเองต่อไป

๗. ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยกลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสาร ได้ดำเนินงานด้านสารสนเทศข้อมูลข่าวสารในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๗.๑. พัฒนาระบบการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)

เพื่อความสะดวกรวดเร็วและลดขั้นตอนของการปฏิบัติราชการ ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศในการตอบคำถามผ่านเว็บไซต์ มาพัฒนาเป็นระบบกระดานข้อคิดเห็น (Web board) เพื่อตอบปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ผ่านทางเว็บไซต์ www.oic.go.th

๗.๒ พัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารงานของสำนักงาน

จัดทำโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสาร (Application Software) จำนวน ๓ ระบบงาน (ระยะเวลาของโครงการ ๑๒ เดือน ตั้งแต่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึง ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙) คือ

๗.๒.๑ ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานวิจัย/พัฒนาและวิชาการ เพื่อช่วยในการบริหารโครงการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๗.๒.๒ ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานนโยบายและประเมินผล เพื่อช่วยในการบริหารตั้งแต่การกำหนดนโยบาย แผนงาน จนถึงการรายงานผลการปฏิบัติ การติดตามความก้าวหน้าของโครงการ

๗.๒.๓ ระบบบริหารงานฝึกอบรม เพื่อช่วยในการบริหารงานฝึกอบรม

๗.๓ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน คือ

๗.๓.๑ ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานให้มีความถูกต้องทันสมัย และเชื่อมโยงหรือเพิ่มเติมข้อมูลที่น่าสนใจต่างๆ ในเว็บไซต์

๗.๓.๒ รวบรวมข้อมูลสถิติต่างๆ ของเรื่องร้องเรียนและเรื่องอุทธรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ในรูปแบบกราฟ

๗.๓.๓ รวบรวมข้อมูลสถิติของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ สถิติของผู้ใช้บริการปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๘ – เดือนตุลาคม
๒๕๕๘) มีจำนวน ๓๘๓,๔๔๕ ราย

๗.๓.๔ รวบรวมข้อมูลสถิติของผู้ใช้บริการระบบฐานข้อมูลหน่วยงานของรัฐ
(GINFO) สถิติของผู้ใช้บริการปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๘ – เดือนตุลาคม ๒๕๕๘) มีจำนวน
๒๕๔,๕๘๘ ราย

๗.๓.๕ รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการ
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ และขณะนี้กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการเชื่อมโยงคำวินิจฉัย
ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้ที่เว็บไซต์ของกระทรวงมหาดไทยด้วย เพื่อส่งเสริมให้มี
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างเคร่งครัด และเป็นการเผยแพร่
คำวินิจฉัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ส่วนที่ ๒

เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕

เป้าหมายการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘

ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน จำนวนเป็นค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ	จำนวน	๒,๒๗๕,๖๐๐	บาท
ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่	จำนวน	๕๐๐,๐๐๐	บาท
ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม	จำนวน	๔๖๓,๐๐๐	บาท
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย	จำนวน	๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท
รวม	จำนวน	๖,๒๔๘,๖๐๐	บาท

ทั้งนี้งบประมาณที่ได้รับดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้

๑. การดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐและการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมและการใช้สิทธิภาคประชาชน

๑.๑ เร่งส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญ ประโยชน์ และแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญ ประโยชน์ และแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการต่าง ๆ โดยมีแผนการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

๑.๑.๑ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โดยการใช้เงินงบประมาณปกติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีโครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กฎหมายข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับอนุมัติวงเงินงบประมาณแล้ว ดังนี้

ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่

๑.๑.๑.๑ การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑) การจัดพิมพ์หนังสือรายงานประจำปี ๒๕๔๘ ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

(๒) การจัดพิมพ์หนังสือ คำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ ปี ๒๕๕๘ โดย
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

(๓) การสนทนาสดในรายการโทรทัศน์ ความยาวอย่างน้อย
๒๕ นาที จำนวน อย่างน้อย ๑ ครั้ง

ค่าใช้จ่ายในการอบรมสัมมนา

๑.๑.๑.๒ การจัดสัมมนา

(๑) การสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาค
และท้องถิ่น จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๒๐๐ คน

(๒) การสัมมนาเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูล
ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่น วิทยุชุมชนและหอกระจายข่าว จำนวน ๓
ครั้งๆ ละ ๑๕๐ คน

๑.๑.๒ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โดยการใช้เงินสนับสนุนจาก CIDA และมูลนิธิวิเทศพัฒนา

๑.๑.๒.๑ การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ แบ่งเป็น

(๑) การจัดพิมพ์หนังสือ คำวินิจฉัยแบ่งตามหมวดหมู่ จำนวน
๒๐,๐๐๐ เล่ม

(๒) การจัดพิมพ์หนังสือ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวน
๒๐,๐๐๐ เล่ม

๑.๑.๒.๒ การจัดสัมมนา แบ่งเป็น

(๑) การสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

-ช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ครั้ง
ประมาณ ๓๐๐ คน กำหนดจัดในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดมุกดาหาร

-ช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ครั้ง
ประมาณ ๔๐๐ คน

(๒) การสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูล
ข่าวสารแก่ภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรทางสังคมในส่วนภูมิภาค

-ช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ
ประมาณ ๑๕๐ คน กำหนดจัดในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ จังหวัดน่าน และวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ
จังหวัดสกลนคร

-ช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ครั้ง
ประมาณ ๓๐๐ คน

๑.๑.๓ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ โดยไม่ต้องใช้เงินงบประมาณ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น โดยจะดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทางสื่อต่างๆ แบ่งได้เป็น

๑.๑.๓.๑ สื่อโทรทัศน์

-การสนทนาในรายการโทรทัศน์ ความยาวอย่างน้อย ๒๐ นาที จำนวน ๓ ครั้ง เช่น รายการกรองสถานการณ์ รายการมุมใหม่ไทยแลนด์ ทาง สทท. ช่อง ๑๑ เป็นต้น

-การเผยแพร่สปอตโทรทัศน์ที่มีอยู่เดิมของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ความยาว ๓๐ วินาที จำนวน ๕๐ ครั้ง ออกเผยแพร่ทางช่อง ๕ และ/หรือ ช่อง ๑๑

-การเสนอข่าวตัวอักษรวิ่งในรายการต่างๆ ของช่อง ๕ และ/หรือ ช่อง ๑๑ เดือนละ ๑ ครั้ง

-การเสนอรายการข่าวสั้น ทางช่อง ๕ และ/หรือ ช่อง ๑๑ เดือนละ ๑ ครั้ง

๑.๑.๓.๒ สื่อวิทยุ

-การสนทนาในรายการวิทยุ ความยาวอย่างน้อย ๑๕ นาที จำนวน ๕ ครั้ง เช่น รายการบันทึกสถานการณ์ (ตอนเช้า) รายการหมุนตามวัน (ตอนเย็น) ทาง FM ๘๒.๕ MHz เป็นต้น

-การเผยแพร่สปอตวิทยุที่มีอยู่เดิมของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ความยาว ๓๐ วินาที จำนวน ๕๐ ครั้ง ออกเผยแพร่ทาง FM ๘๒.๕ MHz และสถานีวิทยุต่างๆ ในต่างจังหวัด

-การเสนอรายงานข่าวสั้น ทาง FM ๘๒.๕ MHz และ สำนักข่าวไทย เดือนละ ๑ ครั้ง

๑.๑.๓.๓ สื่อสิ่งพิมพ์

-การลงพิมพ์บทความ/สารคดี ในหนังสือ/วารสารของหน่วยงาน และหนังสือพิมพ์ เช่น วารสารของกรมประชาสัมพันธ์และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งหนังสือพิมพ์ในส่วนภูมิภาค เป็นต้น อย่างน้อย ๓ ครั้ง

๑.๑.๓.๔ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

-การจัดทำบทความเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น อย่างน้อย ๓ ครั้ง

-การจัดทำข้อความเผยแพร่ทางตู้ ATM ของธนาคาร เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน เป็นต้น อย่างน้อย ๑ ครั้ง

๑.๒ การเพิ่มมาตรการในการออกตรวจแนะนำการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะดำเนินมาตรการเพื่อให้การปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

๑.๒.๑ การเน้นย้ำให้ผู้บริหารหน่วยงานให้ความสำคัญกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการจัดสถานที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและการมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะ

๑.๒.๒ ศึกษาแนวทางในการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร และการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เป็นระบบเดียวกันทุกหน่วยงาน รวมทั้ง การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำดัชนีและการจัดระบบข้อมูลข่าวสารที่จัดแสดงให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วยตนเอง ทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยจัดทำคู่มือตลอดจนจัดหาหน่วยงานตัวอย่างเพื่อเป็นตัวอย่างการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของการปฏิบัติที่ดีและถูกต้อง (Best Practice Model)

๑.๒.๓ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มากยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการสร้างวิทยากรเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารโดยการฝึกอบรมวิทยากรจากบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐและภาคประชาชนที่สนใจ ให้สามารถถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารด้วย

๑.๒.๔ มุ่งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐในเรื่องข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น เนื่องจากมีหลายหน่วยงานเห็นว่า หน่วยงานได้จัดสถานที่หรือเอกสารไว้แต่ไม่มีประชาชนเข้ามาใช้สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารหรือมีแต่น้อยมาก หน่วยงานจึงยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

๑.๓ การติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ เกี่ยวกับการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคา และสอบราคา รวมทั้งสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีการพิจารณาดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของรัฐ ตามนโยบายการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้

๑.๓.๑ การเน้นย้ำ ทำความเข้าใจกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดผ่านทาง การสัมมนาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจัดขึ้น หรือการสัมมนาที่หน่วยงานจัดเอง โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นวิทยากร โดยกำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญที่ผู้บริหารของหน่วยงานต้องปฏิบัติตาม โดยเฉพาะการเผยแพร่ประกาศการประกวดราคาและสอบราคา และสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน (แบบ สขร. ๑) ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๑.๓.๒ นอกจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะเป็นกลไกในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลภายใน (Internal Monitoring และ Internal Evaluation) แล้ว ควรจะมีผู้ตรวจสอบและประเมินผลภายนอกด้วย (External Monitoring และ External Evaluation) โดยเห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนำสรุปการติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเผยแพร่ให้สื่อมวลชนได้ทราบ หรือเผยแพร่ทางจดหมายข่าวหรือเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

๑.๓.๓ เพื่อเป็นการลดภาระการทำงานและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงจะนำการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว รวมเข้ากับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปีละ ๑ ครั้ง ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖

๑.๓.๔ การกระตุ้นให้หน่วยงานรัฐปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยการขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการให้นำการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดราคาและสอบราคา และสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ของหน่วยงานราชการ

๑.๓.๕ พัฒนาศูนย์ชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ กระตุ้นเพื่อให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิของตนและเข้ามามีส่วนร่วม

๑.๔ การตรวจสอบระบบการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และกระบวนการนำไปใช้ของหน่วยงานต่าง ๆ

การดำเนินการตามข้อนี้ จะเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด และระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หรือนำไปใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งการเคลื่อนตัวของข้อมูล สามารถทำได้ในเวลาอันรวดเร็วและจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานขนาดใหญ่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจำนวนมาก เพื่อตรวจสอบมาตรฐานระบบรักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๑.๕ การขยายผลจากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นกรณีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐโดยทั่วไป เช่น เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เรื่องรายงานการสอบสวนหรือการสอบข้อเท็จจริง ซึ่งสามารถสรุปกำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติเป็นการทั่วไป ได้ร่วมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ ต่อไป

๑.๖ การสอดส่องผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐมีการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

จะมีการตรวจสอบภาคสนามหรือประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการตรวจสอบระบบการปฏิบัติว่า ได้ดำเนินการเป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดมาน้อยเพียงใด เพื่อกระตุ้นและทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติต่อไป รวมทั้ง มีเป้าหมายที่จะศึกษาวิธีการจัดเก็บ การเปิดเผย การตรวจสอบและทำลาย หรือลบทิ้ง และการควบคุมความปลอดภัยโดยเฉพาะในกรณีที่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล สำหรับข้อมูลข่าวสารที่เก็บไว้ในรูปอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐและอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑.๗ การใช้กลไกตามกฎหมาย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการสร้างกระบวนการบริหารที่โปร่งใสและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีแผนการรับสมัครที่ปรึกษาภาคประชาชนเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่ทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ดำเนินการโดยการจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็นและใบสมัครไปยังกลุ่มเป้าหมายผู้ซึ่งเข้ารับการอบรม

๑.๘ การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบสารสนเทศ

ในการดำเนินงานด้านสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ตั้งเป้าหมายที่จะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานของสำนักงาน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จะได้นำโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ (Application Software) ที่พัฒนาระบบงานขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จำนวน ๓ ระบบงาน คือ ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานวิจัย/พัฒนาและวิชาการ ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานนโยบายและประเมินผล ระบบบริหารงานฝึกอบรม รวมทั้งการปรับปรุงระบบงานเดิมที่มีอยู่ เช่น ระบบสารบรรณ ระบบตู้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสืบสวนสอบสวน ระบบเลขานุการ เป็นต้น

มาใช้ในการบริหารงานของสำนักงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของสำนักงานและการให้บริการแก่ภาคประชาชน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ด้านสารสนเทศด้วย ส่วนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร จะนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

๑.๕ การจัดให้มีกระบวนการหรือหน่วยรับเรื่องร้องเรียน และเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในส่วนภูมิภาค

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้จัดเตรียมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดให้มีอนุกรรมการฯ เฉพาะในแต่ละจังหวัดหรือแต่ละเขตพื้นที่ สำหรับกลุ่มเพื่อการดำเนินการหรือประสานภารกิจร่วมกับองค์กรที่มีในแต่ละจังหวัดหรือเขตพื้นที่ดังกล่าวเพื่อเพิ่มความสะดวกในการร้องเรียนสำหรับภาคประชาชน

๑.๑๐ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนและเรื่องการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้สามารถตอบสนองต่อการคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นตลอดเวลา

จะต้องมีการพัฒนากระบวนการบริหารและปฏิบัติงาน ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งทำหน้าที่ทางธุรการและวิชาการในกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและเรื่องอุทธรณ์ ให้สามารถสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการร่างกฎหมายฉบับใหม่

๒.๑ การดำเนินการเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และสนองตอบต่อการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำร่างแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะรัฐมนตรีแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้ติดตามการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขกฎหมายสำเร็จเรียบร้อยเป็นไปตามวัตถุประสงค์

๒.๒ การดำเนินการผลักดันร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล พ.ศ. ให้มีผลใช้บังคับและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล พ.ศ. ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้ติดตามการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กฎหมายสำเร็จเรียบร้อยเป็นไปตามวัตถุประสงค์

๓. การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓.๑ การพัฒนาศักยภาพของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศักยภาพของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลการดำเนินงานที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน องค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐ โดยการสนับสนุนให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พัฒนาฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์ในการบริหารและการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการกำกับดูแลให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบริหารและการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

๓.๒ การให้คำแนะนำและตอบข้อหารือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการปรับปรุงพัฒนา การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนมากขึ้น

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีเป้าหมายที่จะดำเนินการเรื่องการตอบข้อหารือเพิ่มมากขึ้น โดยจะดำเนินการประสานกับการติดตามประเมินผล เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสาร และการตอบข้อหารือทางโทรศัพท์ก็จะมีเพิ่มขึ้นด้วย

ส่วนที่ ๓

การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้มิตินในเรื่องการสนับสนุน
การบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้มิตีในเรื่องการสนับสนุนการบังคับใช้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เพื่อเป็นการสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นสมควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมิตีให้หน่วยงานของรัฐ ถือเป็นนโยบายสำคัญ ที่จะต้องให้หน่วยงาน ถือปฏิบัติในเรื่อง ต่าง ๆ ดังนี้

๑. การนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกวดราคาและสอบราคา และสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ของหน่วยงานราชการ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่บัญญัติรองรับสิทธิของประชาชนในการรับรู้รับทราบข้อมูลข่าวสารในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ทำให้ประชาชนคนไทย มีสิทธิรับรู้ สิทธิตรวจสอบ ขอสำเนา และขอคำรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารราชการได้ หน่วยงานของรัฐจึงต้องมีหน้าที่สำคัญในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานโดยปราศจากการร้องเรียนและการอุทธรณ์ของประชาชน

๑.๒ หลักเกณฑ์และข้อกำหนด

๑.๒.๑ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดในเรื่องการให้หน่วยงานของรัฐจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ (๘) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

๑.๒.๒ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีประกาศลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ กำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดเอาไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ และได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้

๑.๒.๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ กำหนดให้หน่วยงานที่มี เว็บไซต์นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศการประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนดังกล่าว เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานอีกทางหนึ่ง

๑.๓ ข้อเสนอ

โดยที่ในปัจจุบัน ในการปฏิรูประบบราชการได้มีการกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานราชการโดยได้มีการประเมินผลการให้คะแนนหน่วยงานราชการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเครื่องชี้วัดที่ชัดเจน ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นมติคณะรัฐมนตรีที่สนับสนุนในเรื่องความโปร่งใส ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ มีผลเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็น

การตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) นำมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือน เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน รวมทั้ง การนำเรื่องความโปร่งใส เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (KPI) ประสิทธิภาพของหน่วยงานราชการทุกแห่งด้วย

๒. การห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์

๒.๑ หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีสถานะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารย่อมเป็นที่สุดตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งผูกพันหน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโดยไม่อาจโต้แย้งหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ มิฉะนั้นย่อมมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒.๒ ข้อยกกฎหมาย

๒.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๘ ได้กำหนดเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับการคุ้มครองของบุคคลอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒.๒.๒ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๕ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ และในมาตรา ๓๗ วรรคสองได้กำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด

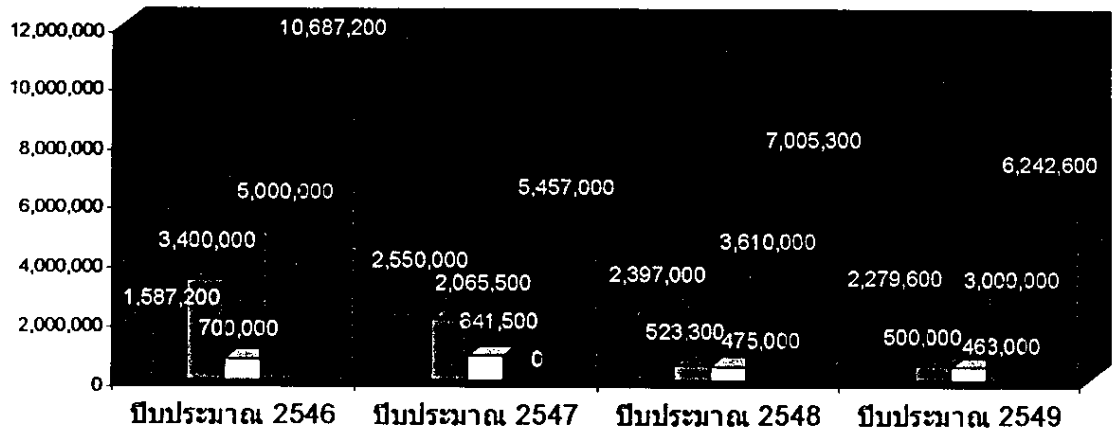
๒.๓ ข้อเสนอ

ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีบทบัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวไว้ในมาตรา ๕๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ ฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์

ส่วนที่ ๔

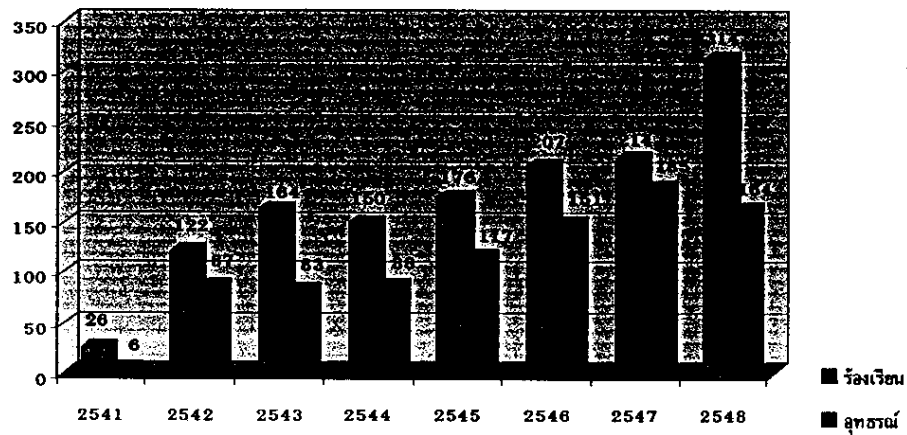
แผนภูมิแสดงงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๔๖-๒๕๔๗ และ
จำนวนเรื่องร้องเรียน – อุทธรณ์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๘

แผนภูมิแสดงงบประมาณ ปี 2546 - 2549

■ ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ ■ ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่
 □ ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ■ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย
 ■ รวม

แผนภูมิแสดงจำนวนเรื่องร้องเรียน-อุทธรณ์ ปี 2541-2548

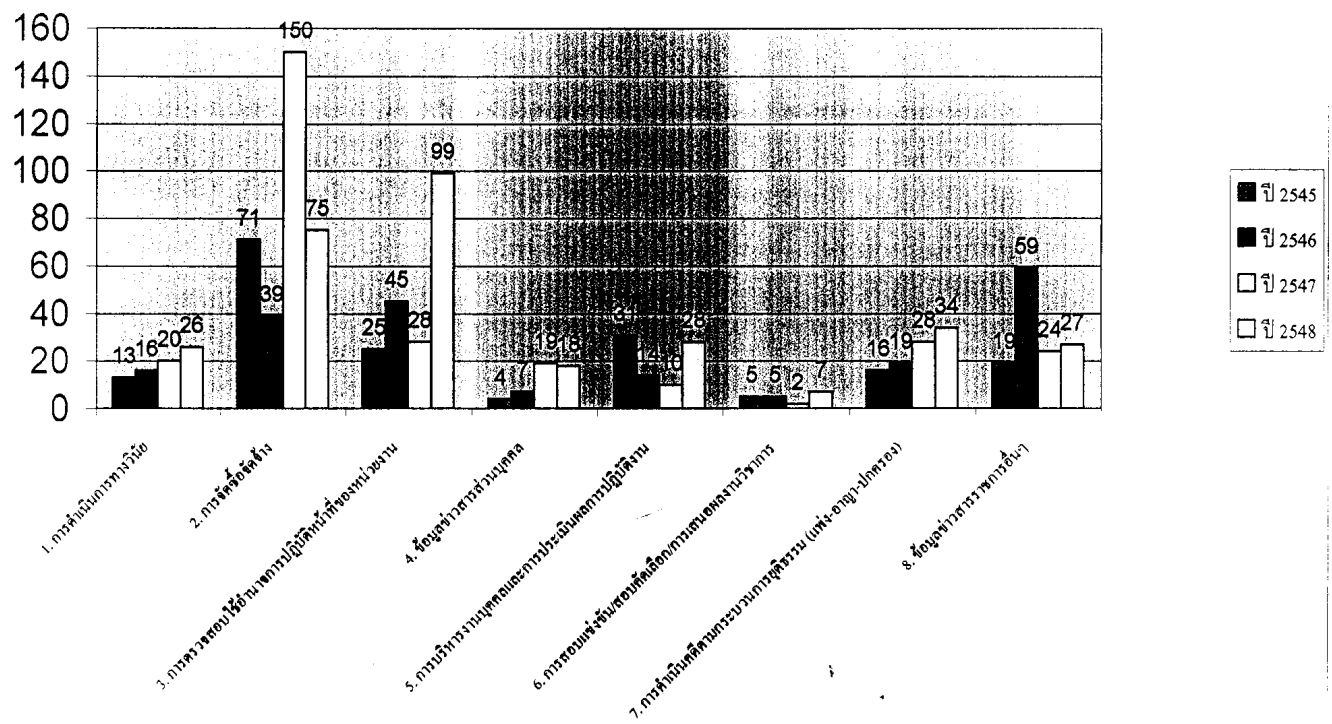
สถิติการร้องเรียน-อุทธรณ์ ปี 2541 - 2548 แยกตามหน่วยงาน

ร.ท.ส.	หน่วยงาน	2541		2542		2543		2544		2545		2546		2547		2548	
		ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์
1	ส่วนราชการอิสระ	1	0	5	7	4	5	5	4	8	9	6	6	9	12	32	16
2	สำนักงานกฤษฎีกา	2	1	12	4	6	6	3	1	3	6	6	4	2	4	12	6
3	กระทรวงกลาโหม	2	1	1	1	2	2	2	0	1	0	3	0	1	2	0	1
4	กระทรวงการคลัง	4	0	5	7	16	12	5	9	11	6	10	17	15	10	14	6
5	กระทรวงการต่างประเทศ	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	1	0
6	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1	0	7	6	13	13	6	3	3	2	5	1	6	3	4	4
7	กระทรวงคมนาคม	0	0	5	1	11	1	20	8	9	8	5	3	9	7	4	3
8	กระทรวงพาณิชย์	0	0	1	0	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	0
9	กระทรวงมหาดไทย	3	0	12	3	11	2	7	7	10	9	7	7	7	6	9	8
10	กระทรวงยุติธรรม	1	0	2	6	1	2	1	2	1	1	4	4	4	7	10	8
11	กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	0	0	0	3	2	0	1	3	2	2	2	1	2	11	5	20
12	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	0	0	4	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
13	กระทรวงศึกษาธิการ	1	0	18	11	21	8	29	14	28	14	37	29	35	31	50	31
14	กระทรวงสาธารณสุข	0	0	3	3	7	5	13	10	7	4	8	7	5	7	15	13
15	กระทรวงอุตสาหกรรม	0	0	2	0	0	1	1	1	2	2	1	0	0	1	2	0
16	ทบวงมหาวิทยาลัย	2	4	11	9	10	7	6	4	9	7	3	3	0	0	0	0
17	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
18	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	2	0	1
19	กระทรวงพลังงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0
20	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	7	1
21	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	4	3
22	ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา	0	0	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
23	ส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวง ทบวง	4	0	4	19	13	9	12	7	16	16	14	20	20	17	9	4
24	หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาค	2	0	5	1	7	0	8	3	5	8	18	15	10	15	18	7
25	หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่น	3	0	23	5	34	6	30	11	60	20	72	25	82	39	115	31
26	องค์การวิชาชีพ	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
27	รวม นอกเหนือ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	รวม	26	6	122	87	164	83	150	88	176	117	207	151	214	185	314	164

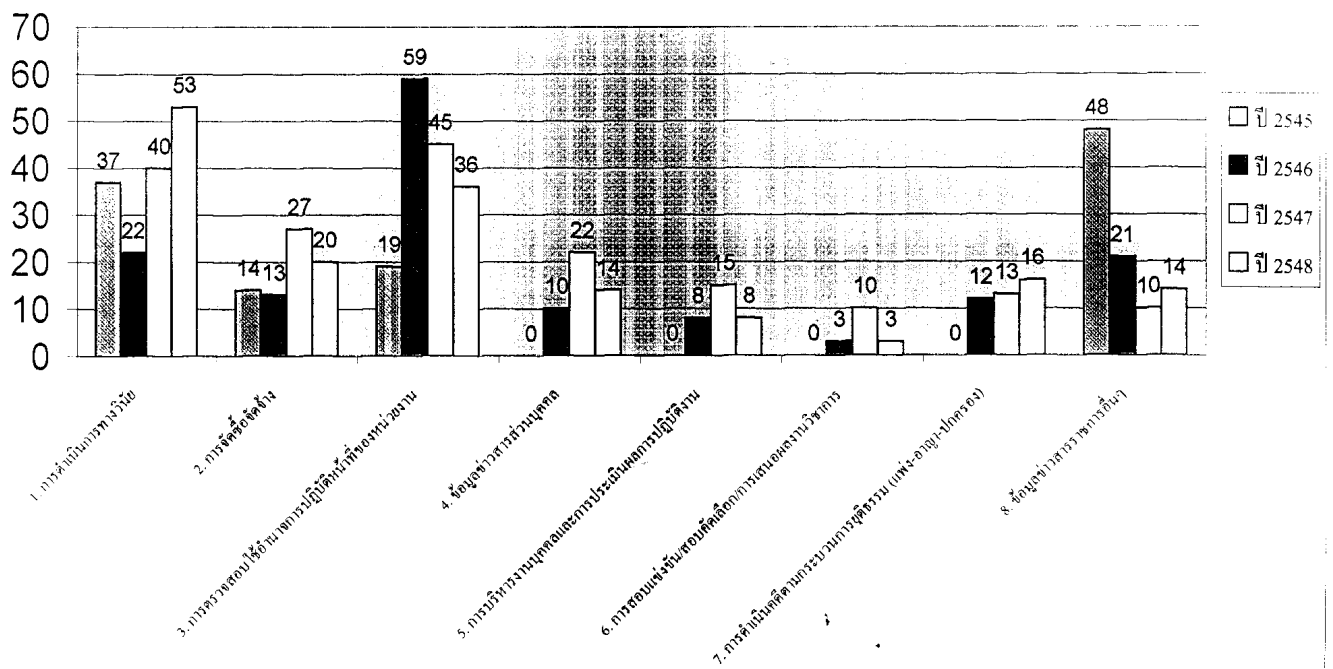
สถิติประเภทเรื่องร้องเรียนและเรื่องอุทธรณ์ปี 2545-2548

ประเภทเรื่อง	ปี 2545		ปี 2546		ปี 2547		ปี 2548	
	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์
1. การดำเนินการทางวินัย	13	37	16	22	20	40	26	53
2. การจัดซื้อจัดจ้าง	71	14	39	13	150	27	75	20
3. การตรวจสอบใช้อำนาจการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน	25	19	45	59	28	45	99	36
4. ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	4	0	7	10	19	22	18	14
5. การบริหารงานบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน	31	0	14	8	10	15	28	8
6. การสอบแข่งขัน/สอบคัดเลือก/การเสนอผลงานวิชาการ	5	0	5	3	2	10	7	3
7. การดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม (แพ่ง-อาญา-ปกครอง)	16	0	19	12	28	13	34	16
8. ข้อมูลข่าวสารราชการอื่นๆ	19	48	59	21	24	10	27	14
รวม	184	118	204	148	281	182	314	164

แผนภูมิแสดงสถิติประเภทเรื่องแยกตามรายปี เรื่องร้องเรียน

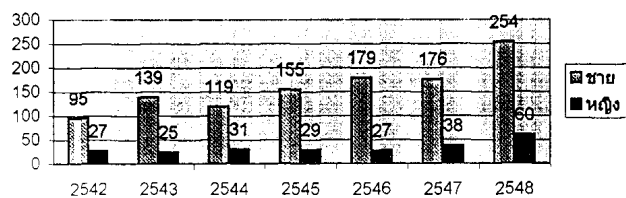
แผนภูมิแสดงสถิติประเภทเรื่องแยกตามรายปี เรื่องอุทธรณ์

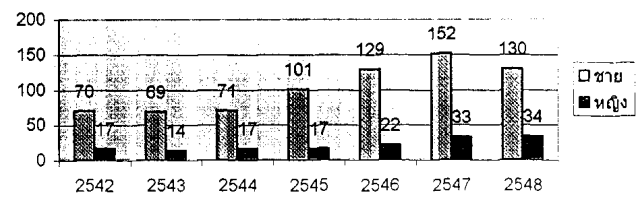
สถิติเรื่องร้องเรียนและเรื่องอุทธรณ์ปี 2542-2548 แยกตามเพศ

เพศ	ปี พ.ศ.													
	2542		2543		2544		2545		2546		2547		2548	
	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์
ชาย	95	70	139	69	119	71	155	101	179	129	176	152	254	130
หญิง	27	17	25	14	31	17	29	17	27	22	38	33	60	34
รวม	122	87	164	83	150	88	184	118	206	151	214	185	314	164

แผนภูมิแสดงสถิติเรื่องร้องเรียนปี 2542-2548 แยกตามเพศ

แผนภูมิแสดงสถิติเรื่องอุทธรณ์ปี 2542-2548 แยกตามเพศ

สถิติอาชีพของผู้ร้องเรียน/ผู้อุทธรณ์ปี 2542-2548

ลำดับที่	ประเภทอาชีพ	แยกตามรายปี													
		2542		2543		2544		2545		2546		2547		2548	
		ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์	ร้องเรียน	อุทธรณ์
1	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	26	28	74	37	52	44	66	45	82	55	74	68	100	73
2	นักหนังสือพิมพ์	7	17	8	3	3	4	7	6	4	6	12	6	16	1
3	นักธุรกิจ/พนักงานบริษัท	35	8	33	24	44	16	39	25	32	20	25	33	52	23
4	นักเรียน/นักศึกษา	3	4	0	0	0	0	2	1	0	0	1	0	2	1
5	NGO	2	2	4	2	2	1	2	2	1	0	1	0	3	0
6	มูลนิธิ	1	0	0	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
7	นักการเมือง	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	2	0
8	ประชาชนทั่วไป	38	21	41	13	45	19	67	35	85	65	94	70	128	59
9	ศาล	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
10	อื่นๆ	10	6	4	2	2	2	1	2	1	4	7	4	14	6
รวม		122	87	164	83	150	88	184	118	206	151	214	185	314	164